Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja
Predmetna komisija za slovenščino
Predmetna komisija za matematiko
Predmetna komisija za kemijo
Predmetna komisija za zgodovino
Predmetna komisija za likovno vzgojo
Predmetna komisija za tehniko in tehnologijo
Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard
Državni izpitni center

OSNOVNIM ŠOLAM

Datum: 2. 6. 2010
Številka: 6032-3/2010-NPZ 3

ZADEVA: OPISI DOSEŽKOV UČENCEV 9. RAZREDA NA NACIONALNEM PREVERJANJU ZNANJA

Spoštovani,

pomemben cilj nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2009/2010 je učencem, njihovim staršem, učiteljem in šolam ponuditi dodatno informacijo o doseženem znanju učencev. Del te informacije so učenci že prejeli v obliki doseženih točk in odstotkov ob vpogledu v svoje preizkuse nacionalnega preverjanja znanja.

V tem dopisu Vam posredujemo nadaljnje informacije o dosežkih učencev na letošnjem nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine, matematike, kemije, zgodovine, likovne vzgoje, tehnike in tehnologije, slovenščine (NIS), matematike (NIS) in naravoslovja (NIS). Nadaljnje informacije o dosežkih Vam v obliki strokovnega analitičnega prispevka pošiljamo tudi kot pomoč pri pripravi poročila Vaše šole o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja in analizi dosežkov, kar je tudi sestavni del letnega poročila o realizaciji letnega delovnega načrta šole.

Pošiljamo Vam grafične predstavitve dosežkov vseh učencev na rednem roku ob koncu tretjega obdobja skupaj s kratkim opisom grafikonov in na grafikonih izbranih (tj. obarvanih) območij. Člani predmetnih komisij in sodelavci Državnega izpitnega centra smo pripravili kvalitativne opise izbranih območij na lestvici dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja. Pri pripravi opisov smo se zgledovali po mednarodnih raziskavah znanja, kakor so PISA, TIMSS in PIRLS. Prepričani smo, da bodo kvalitativni opisi izbranih območij omogočili vpogled v znanja in zmožnosti, ki so jih učenci pokazali z dosežki v izbranih območjih na lestvici.

Grafične predstavitve dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja na rednem roku ob koncu tretjega obdobja smo izdelali tako, da smo dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na nacionalnem preverjanju znanja iz danega predmeta, razvrstili od najnižjega do najvišjega, nato pa smo z višino stolpca prikazali število učencev z danim dosežkom. Na naslednjih straneh so tako predstavljeni letošnji dosežki učencev pri slovenščini, matematiki, kemiji, zgodovini, likovni vzgoji, tehniki in tehnologiji, slovenščini (NIS), matematiki (NIS) in naravoslovju (NIS). Dosežki so predstavljeni v odstotnih točkah, s piko pa je označen povprečni dosežek vseh učencev.

Na vsaki grafični predstavitvi dosežkov učencev so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro.

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *spodnje četrtine* dosežkov (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantilom.)

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama* dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantilom.)

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *zgornje četrtine* dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v *zgornji desetini* dosežkov. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno. Uspešnost reševanja pomeni, da je dano nalogo pravilno rešilo vsaj 65 % učencev z dosežki v danem območju (tako določajo uspešnost tudi v mednarodnih raziskavah znanja). To v splošnem pomeni, da so učenci z višjimi dosežki uspešno reševali tudi naloge iz nižjih območij (znanje namreč razumemo kot naraščajoče). Učenci z dosežki v rumenem območju so zato v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega območja kakor tudi naloge iz zelenega območja; učenci z dosežki v rdečem območju so poleg nalog iz rdečega območja v splošnem uspešno reševali tudi naloge iz zelenega in iz rumenega območja; učenci z dosežki v modrem območju pa so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega območja kakor tudi tiste, ki so uvrščene v ostala območja. Za dosežke zunaj izbranega območja pa lahko v splošnem sklepamo naslednje: če ima učenec dosežek pod prvim (tj. zelenim) območjem, lahko rečemo, da z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno na prvo območje; če ima dosežek med dvema območjema, lahko rečemo, da z visoko verjetnostjo (tj. več kot 65-odstotno) izkazuje znanje, ki je uvrščeno na spodnje območje, in z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) znanje, uvrščeno na zgornje območje.

Predmetne komisije za nacionalno preverjanje znanja so po pregledu tako razvrščenih nalog pripravile opis oziroma sintezo vsebin, ki so skupne nalogam iz posameznega območja. Kvalitativni (oz. vsebinski) opisi območij predstavljajo vsebino tistega znanja, ki ga (s 65-odstotno verjetnostjo) izkazujejo učenci z dosežki v izbranem območju.

Opisi izbranih območij na lestvicah dosežkov letošnjega nacionalnega preverjanja znanja so enaki za vse šole in jih posredujemo vsem v enakem besedilu. Vaši šoli posebej pa v štirih sklopih preko spletne strani eRic posredujemo tudi več predstavitev dosežkov učencev Vaše šole v primerjavi z državnim povprečjem.
V prvem sklopu so grafične predstavitve dosežkov vseh učencev v državi z dodatno označenim povprečnim dosežkom učencev Vaše šole. Oznaka je v obliki odebeljene navpične črtice v spodnjem delu grafikona. V drugem sklopu Vam posredujemo grafične predstavitve dosežkov le za učence Vaše šole, kjer so dosežki, ki se razvrščajo v posamezna izbrana območja državne porazdelitve, označeni z ustreznimi barvami. V tretjem sklopu Vam posredujemo osnovne statistične podatke o dosežkih na NPZ na državni ravni in na ravni Vaše šole, v četrtem sklopu pa povprečne dosežke po nalogah v preizkusih za posamezni predmet na državni ravni in na ravni Vaše šole.

Prosimo Vas, da pri uporabi teh podatkov (še zlasti podatkov o povprečnih dosežkih na šolah) upoštevate, da niso namenjeni neposrednim primerjavam med šolami. Na povprečne dosežke namreč vpliva veliko raznovrstnih dejavnikov, zato ni primerno, da se o uspešnosti šolskega dela sklepa le na podlagi povprečnega dosežka na nacionalnem preverjanju znanja. Izbira območij na lestvici dosežkov nikakor ni povezana s šolskimi ocenami, temveč temelji le na porazdelitvi dosežkov na preizkusih znanja iz posameznega predmeta nacionalnega preverjanja znanja. Pri uporabi opisov znanja in zmožnosti po območjih upoštevajte tudi, da opisi temeljijo na manjšem številu nalog iz letošnjih preizkusov in da bi že navidezno manjše spremembe v nalogi morda vplivale na uvrstitev naloge v drugo skupino. Opisi so tako pripravljeni kot splošno vodilo pri ugotavljanju vsebine znanja učencev.

Upamo, da bodo te informacije o dosežkih vseh učencev in o dosežkih učencev Vaše šole pomagale Vam, Vašim učencem in njihovim staršem pri ugotavljanju močnih in šibkih področij ter pri pripravah na novo šolsko leto.

Smernice za analizo dosežkov nacionalnega preverjanja znanja na šoli najdete na spletnih straneh:
– eRic (http://eric.ric.si) pod naslovom Ostala gradiva/Analiza dosežkov NPZ 9. razred 2010/Smernice za analizo dosežkov NPZ na šoli.
– eRic (http://eric.ric.si) pod naslovom Ostala gradiva/Analiza dosežkov NPZ 6. razred 2010/Smernice za analizo dosežkov NPZ na šoli.
– eRic za učitelje pod naslovom Analiza dosežkov/Smernice za analizo dosežkov NPZ na šoli.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI SLOVENŠČINI

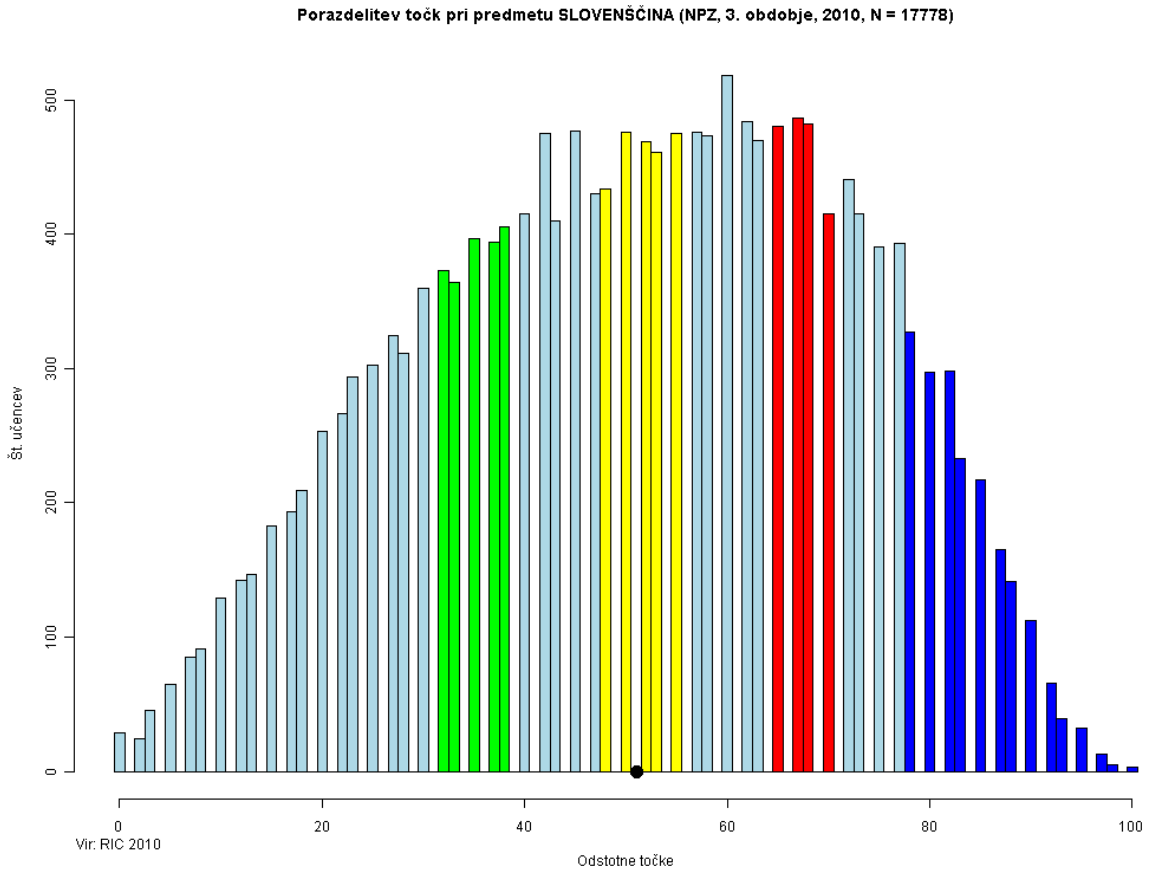

Preizkus znanja na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine po 3. obdobju je v skladu z učnim načrtom zasnovan dvodelno – v enakem razmerju, kot zahteva učni načrt, preverja doseganje ciljev/standardov iz obravnave umetnostnih in obravnave neumetnostnih besedil. Naloge v I. delu preizkusa znanja se navezujejo na **neznano umetnostno besedilo** (dramsko besedilo *Srečna draga vas domača* Alenke Goljevšček), naloge v II. delu pa na **neznano neumetnostno besedilo** (*Kako se je nosil dr. France Prešeren* Damjana J. Ovsca, prirejeno po reviji Gea, februar 2004). V primerjavi z NPZ v preteklih nekaj letih sta obe izhodiščni besedili nekoliko daljši in zahtevata nekoliko višjo bralno zmožnost (hitrost branja in razumevanje prebranega).
V preizkusu znanja je skupaj 32 nalog oz. 43 točkovanih enot (tvorbni nalogi in nekatere druge naloge imajo po 2 enoti/več enot) s skupaj 60 točkami, in sicer 13 nalog oz. 18 točkovanih enot s skupaj 24 točkami v I. delu (naloge, povezane z izhodiščnim književnim besedilom) in 19 nalog oz. 25 točkovanih enot s skupaj 36 točkami v II. delu (naloge, povezane z izhodiščnim neumetnostnim besedilom). V preizkusu znanja je torej tudi nekaj več nalog in točkovanih enot kot na prejšnjih NPZ (npr. 2008/2009 je bilo v preizkusu znanja skupaj 28 nalog oz. 35 točkovanih enot). Več kot na prejšnjih NPZ je v preizkusu tudi nalog, ki zahtevajo samostojen zapis daljših odgovorov in utemeljevanje, oboje povezano z razumevanjem izhodiščnih besedil. Preizkus znanja v celoti je tako nekoliko zahtevnejši tudi s tega vidika, naloge zahtevajo tudi nekaj več časa za reševanje, posamezne naloge pa bolje kot na prejšnjih NPZ omogočajo zaznavanje razlik v znanju med učenci z visokimi in najvišjimi dosežki (več nalog spada v modro območje – zgornjih 10 odstotkov skupnih dosežkov).

Zaradi ugotavljanja razvitosti sporazumevalne zmožnosti v obeh delih preizkusa znanja na predstavljeni način in izbire ciljev/standardov iz učnega načrta, katerih doseganje se preverja (predvsem ugotavljanje zmožnosti samostojnega branja in razumevanja besedila /še posebej književnega/ in pisanja o prebranem v obeh delih preizkusa), je za preizkus značilna visoka stopnja veljavnosti glede na učni načrt in namen nacionalnega preverjanja znanja – podatki so dodatna informacija o doseganju ciljev/standardov iz učnega načrta na ravni države, na posamezni šoli in za posameznega učenca.

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine ob koncu 3. obdobja določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov* (učenci z nizkim skupnim dosežkom/ seštevkom točk na preizkusu), so v povprečju uspešno rešili 5 od skupaj 32 nalog v preizkusu znanja, od tega 1 nalogo delno, s skupaj 8 točkami od 60 možnih; vse naloge so v II. delu preizkusa znanja (neumetnostno besedilo), in sicer:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega tihega branja neznanega neumetnostnega besedila, njegovega razumevanja in znajdenja v njem (zmožnost razumevanja/ prepoznavanja ponujenih podtem za posamezne dele izhodiščnega besedila) (3. naloga – kaj dela pisec v posameznem delu izhodiščnega besedila, 2 t,R /= razumevanje/ in A /= analiza/);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja delov besedila ter prepoznavanja sporočevalčevega namena in predvidevanja naslovnikovega odziva (8. naloga – kaj je izraženo v naslovu *Ali je doktor – saj še enemu šuštarju ni podoben*, 1 t, R);
- naloga, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost (12. naloga – vprašaj se po podčrtanih besedah /ustrezni vprašalnici za načinovni prislov in pridevnik v povedi *Obraz, ki je gladko obrit, pa je precej resničen.* /, 2 t, U /= uporaba/);
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost, razumevanje starinske rabe glagolske oblike v besedilu (13. b-naloga – podčrtani glagol /… *naša mati so enkrat slišali …*/postavi v obliko, ki jo uporabljamo danes, 1 t, Z /= znanje/poznavanje/, U), in
- naloga, ki preverja upovedovalno/skladenjsko zmožnost (15. naloga – besede v oklepaju postavi v pravilno obliko /sklanjanje samostalnika in pridevnika, preglas, sklanjanje lastnih imen/, 2 t, U).

Vse navedene naloge v zelenem območju preverjajo cilje oziroma standarde, ki so v učnem načrtu opredeljeni kot **minimalni**. Taksonomsko so naloge različno zahtevne, večina jih preverja znanje na ravni uporabe.

Poznavanje strokovnih izrazov (izobraževalnih ciljev) iz učnega načrta je potrebno le za razumevanje in reševanje 13. b-naloge – pojem glagol je izobraževalni cilj od 2. triletja (6. razred) naprej.

V I. delu preizkusa znanja (umetnostno besedilo) učenci s skupnimi dosežki v zelenem območju (z nizkim skupnim dosežkom/seštevkom točk na preizkusu) od skupaj 13 nalog niso z več kot 65-odstotno uspešnostjo rešili nobene naloge. Književni del preizkusa znanja je bil za učence z dosežki v spodnji četrtini (in tudi za učence v ostalih območjih) pričakovano zahtevnejši od neumetnostnega. Razlog za to, da učenci z nizkimi dosežki niso uspešno rešili nobene naloge, je deloma lahko tudi to, da je letošnje izhodiščno književno besedilo odlomek iz dramskega besedila in je daljše, deloma pa tudi, da se je učencem zdela tema znana (navezuje se na Franceta Prešerna) in so odgovarjali »na pamet«, brez upoštevanja izhodiščnega besedila (to iz istega razloga deloma velja tudi za neumetnostno besedilo). Na NPZ v preteklem šolskem letu je v zeleno območje v književnem delu preizkusa znanja spadala ena naloga z 1 točko.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še 6 nalog, od tega 1 nalogo delno, s skupaj 8 točkami (v I. delu 2 nalogi s skupaj 3 točkami in v II. delu 4 naloge, od teh 1 delno, s skupaj 5 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) sta to:

- del naloge, ki preverja prepoznavanje vrste/zvrsti književnega besedila (1. a-naloga – v katero književno vrsto/zvrst uvrščamo izhodiščno besedilo, 1 t, Z), in del naloge, ki preverja zmožnost utemeljevanja trditve, da je besedilo namenjeno uprizoritvi – sklicevanje na posebno zgradbo dramskega besedila (dejanje in prizor/didaskalije/poseben zapis govora oseb) (1. b-naloga – po čem iz izhodiščnega besedila lahko sklepaš, da je namenjeno uprizoritvi, 1 t, R), in
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja psiholoških motivov za ravnanje književnih oseb – izpostavitev vzroka za intenzivnost čustev (5. naloga – kaj je po Povodnovem mnenju vzrok za gorečo Prešernovo ljubezen do Julije, 1 t, A).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja prebranega izhodiščnega besedila in prepoznavanja sporočevalčevega namena (1. naloga – čemu je avtor napisal izhodiščno besedilo, 1 t , R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja dela besedila in iskanja bistvenih podatkov v besedilu (5. naloga – kdo ima zasluge za to, da je Prešeren prišel v Ljubljano gosposko oblečen, 1 t, R);
- naloga, ki preverja metajezikovno in poimenovalno zmožnost v povezavi z razumevanjem izhodiščnega besedila (10. naloga – v dobesednem navedku povedi, ki jih je izrekla pesnikova sestra, poišči protipomenki in sopomenki, 2 t, Z, R), in
- del naloge, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost, prepoznavanje posledičnega razmerja v dani povedi (16. a-naloga – katero razmerje je izraženo v povedi, 1 t, Z, R).

Cilji oz. standardi, katerih doseganje preverjajo naloge, ki spadajo v rumeno območje (meja med polovicama dosežkov), so v učnem načrtu opredeljeni kot **minimalni** (1. a-naloga v I. delu ter vse naloge II. delu) in kot temeljni (1. b-naloga /izbirno tudi kot *višji* – odvisno od učenčeve odločitve glede utemeljitve/ in 5. naloga v I. delu). Taksonomsko so tudi naloge v rumenem območju različno zahtevne; v I. delu preverjajo znanje na ravni znanja/poznavanja, razumevanja in analize, v II. delu pa nalogi, ki preverjata metajezikovno zmožnost, poleg razumevanja vključujeta tudi znanje/poznavanje.

Naloge iz I. in II. dela predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): **dramatika/komedija** (3. triletje); poved (1. triletje), sopomenka, protipomenka, nadpomenka, podpomenka (2. triletje).

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja v povprečju uspešno rešili še 13 nalog, od tega 4 naloge delno, s skupaj 20 točkami (v I. delu 7 nalog, od teh 3 delno, s skupaj 12 točkami, ter 6 nalog, od tega 1 delno, v II. delu s skupaj 8 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost učencev, da najdejo in pri ugotavljanju pravilnosti ponujenih trditev upoštevajo ustrezne podatke v besedilu (književne osebe, kraj in čas dogajanja), prepoznajo tipično zgradbeno prvino besedila (dejanje) ter doživijo in prepoznajo komično perspektivo (2. naloga – katera trditev o izhodiščnem besedilu je pravilna in katera ni pravilna, 2 t, R);
- del naloge, ki preverja zmožnost razlikovanja med govorom dramskih oseb in odrskimi navodili/didaskalijami (3. a-naloga – česa v izhodiščnem besedilu ne izgovori nobena oseba, 1 t, R), in
  del naloge, ki preverja zmožnost razumevanja odrskih navodil/didaskalij (3. b-naloga – kaj je povedano v delu izhodiščnega besedila, ki ga ne izgovori nobena oseba, 1 t, R);
- naloga, ki preverja prepoznavanje podatkov iz življenja Franceta Prešerna, uporabljenih v izhodiščnem besedilu (6. naloga – na črto napiši dva taka podatka iz izhodiščnega besedila, 1 t, Z);
- del naloge, ki preverja zmožnost poimenovanja primere/komparacije iz besedila (7. b-naloga, 1 t, Z);
- del naloge, ki preverja zmožnost najdenja povezave med izhodiščnim besedilom in Prešernovo pesmijo Povodni mož (književni osebi, motiv plesa, jezikovna raba/parafraziranje …) (10. a-naloga – s čim lahko utemeljiš trditev, da se izhodiščno besedilo navezuje na Prešernovo pesem Povodni mož, 1 t, Z);
- naloga, ki preverja literarnozgodovinsko znanje – poznavanje slovenskih književnih ustvarjalk (12. naloga – napiši ime in priimek še katere slovenske avtorice /poleg Alenke Goljevšček/, 1 t, Z), in
- del naloge, ki preverja zmožnost (vodenega) tvorjenja besedila (dokazovanje razumevanja posameznih sestavin izhodiščnega besedila in zmožnosti tvorjenja koherentnega besedila) (13. naloga, A-del – izpostavitev dveh Urškinih oznak za Prešerna, treh namer za popravo krivice, namena tega njenega početja in Povodnovega nasveta za uspešno uresničitev namere, 4 t, A, S /analiza, sinteza/).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in poimenovalno zmožnost (zmožnost razumevanja slogovno zaznamovane besede v sobesedilu) (2. naloga – kaj pomeni v naslovu izhodiščnega besedila glagol *se je nosil*, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in povezovanja podatkov ter zmožnost sklepanja in utemeljevanja (4. naloga – ali je Prešeren v vseh življenjskih obdobjih posvečal obleki enako pozornost, odgovor in utemeljitev; v izhodiščnem besedilu o tem ni neposrednega zapisa, povezati je treba več podatkov, 1 t, R, A);
- naloga, ki preverja zmožnost natančnega branja in znajdenja v besedilu (7. naloga – kdo je o Prešernovi postavi povedal enake podatke kot sam pesnik /sestra Lenka, podatek je v istem odstavku/, 1 t, R);
- naloga, ki preverja poimenovalno zmožnost, prepoznavanje vloge slogovno zaznamovanih besed v izhodiščnem neumetnostnem besedilu (9. naloga – zakaj so besede »frajgajstartvo«, »špancirštok« in »škricar« zapisane v narekovajih, 2 t, R);

- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost (13. a-naloga – podčrtanemu glagolu določi osebo in število, 1 t, Z);
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost, prepoznavanje osebnega in svojilnega zaimka (14. a-naloga – v povedi obkroži zaimka, 1 t, Z), in
- del naloge, ki preverja upovedovalno/skladenjsko zmožnost, prepoznavanje nanašalnice zaimkoma v besedilu (14. b-naloga – na koga se nanašata zaimka v navedeni povedi, 1 t, R).

Cilji oz. standardi, katerih doseganje preverjajo naloge, ki spadajo v rdeče območje (v zgornjo četrtino dosežkov), so v učnem načrtu opredeljeni kot **minimalni** – v I. delu preizkusa znanja (umetnostno besedilo) delno 2. naloga, 3. b-naloga, 6., 7. b-naloga, izbirno 10. a-naloga in 12. naloga ter vse naloge, razen ene, v II. delu preizkusa znanja (neumetnostno besedilo) – in temeljni (delno 2. naloga, 3. a-naloga, izbirno 10. a-naloga in 13. naloga, A-del, v I. delu preizkusa ter 9. naloga v II. delu preizkusa). Kot *višji* je v učnem načrtu opredeljen le en cilj oz. standard, ki ga preverja izbirno 10. a-naloga v I. delu.

Tudi naloge, ki spadajo v rdeče območje, so taksonomsko različno zahtevne. V obeh delih preizkusa prevladujejo naloge, ki preverjajo znanje na ravni znanja/poznavanja in razumevanja oz. uporabe. Znanje na ravni analize/sinteze preverjajo delno 13. naloga, A-del, v I. delu ter delno 4. naloga v II. delu preizkusa znanja.

Naloge iz I. in II. dela predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): **primera** (3. triletje); narekovaj, glagol, oseba, število, zaimek (2. triletje).

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja v povprečju uspešno rešili še 9 nalog, od tega 3 delno, s skupaj 19 točkami (v I. delu 4 naloge, od teh 2 nalogi delno, s skupaj 5 točkami, in v II. delu 5 nalog, od teh 1 naloga delno, s skupaj 14 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razlage izbrane besede glede na sporočilnost besedila (9. naloga – na kaj namiguje Povoden, ko poimenuje Urško z besedo *zarotnica*, 1 t, R);
- del naloge, ki preverja zmožnost doživljanja/prepoznavanja in primerjanja vzdušja v izhodiščnem besedilu in baladi (medbesedilna primerjava) (10. b-naloga – pesem Povodni mož je balada; ali lahko trdimo, da je baladno vzdušje tudi v izhodiščnem besedilu, 1 t, A);
- naloga, ki preverja literarnozgodovinsko znanje s primerjanjem dveh književnih ustvarjalcev (11. naloga – ali sta A. Goljevšček in F. Prešeren sodobnika, 1 t, R), in
- del naloge, ki preverja jezikovno pravilnost tvorjenega besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom (13. naloga, B-del, 2 t, U).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja metajezikovno zmožnost (11. naloga – iz navedene povedi izpiši glagol in samostalnik, ki spadata v isto besedno družino, 1 t, Z);
- del naloge, ki preverja upovedovalno/skladenjsko in pravopisno zmožnost, pretvorbo priredno zložene povedi z izraženim posledičnim razmerjem v poved z vzročnim odvisnikom (16. b-naloga – Poved *Prešeren je /.../, zato ...* – spremeni tako, da bo v njej izraženo vzročno razmerje. Izbiraj med vezniki: *če, ker, toda, čeprav.* 2 t, R, U);
- naloga, ki preverja upovedovalno/skladenjsko zmožnost (spraševanje po odvisnem stavku v dani dvostavčni povedi /predmetni, namerni odvisnik/, zapis vprašalne povedi /) in pravopisno zmožnost (17. naloga – vprašaj se po podčrtanem delu povedi, 3 t, U);
- del naloge, ki preverja upovedovalno/skladenjsko in metajezikovno zmožnost, določanje glavnih stavčnih členov v enostavčni povedi (18. a-naloga – vprašaj se po obkroženem stavčnem členu, 1 t, Z, R), in
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost, poimenovanje obkroženega stavčnega člena (predmet) v enostavčni povedi (18. b-naloga – kateri stavčni člen je obkrožen, 1 t, Z);
- naloga, ki preverja zmožnost tvorjenja koherentnega in jezikovno pravilnega besedila dane besedilne vrste na osnovi ustreznih podatkov iz prebranega izhodiščnega neumetnostnega besedila in v povezavi s sliko (19. naloga – na osnovi podatkov v izhodiščnem besedilu in spodnje slike opiši Franceta Prešerna, napiši zaokroženo besedilo), vsi trije deli:
- A-del, vsebina, 2 t; B-del, ustreznost besedilni vrsti /opis osebe/, 2 t, in C-del, jezikovna pravilnost, 2 t; R, A, S.

Cilji oz. standardi, katerih doseganje preverjajo naloge, ki spadajo v modro območje (v zgornjo desetino dosežkov), so v učnem načrtu opredeljeni kot **minimalni** (11. naloga v I. delu, vse naloge tega območja v II. delu preizkusa znanja /neumetnostno besedilo/) in temeljni (9. naloga, 10. b-naloga in 13. naloga, B-del v I. delu). Taksonomsko so tudi naloge, ki spadajo v modro območje, različno zahtevne, preverjajo znanje na vseh taksonomskih ravneh.

Naloge iz I. in II. dela predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): **balada, France Prešeren, Povodni mož** (3. triletje); poved (1. triletje), samostalnik, glagol, besedna družina (2. triletje), veznik, stavčni člen, predmet, **opis (in oznaka) osebe** (3. triletje).

NAD MODRIM OBMOČJEM

V območje *nad modrim območjem* – s 65-odstotno uspešnostjo jih niso rešili niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja – so se uvrstile 4 naloge, od tega 1 delno, s skupaj 5 točkami (v I. delu 3 naloge, od teh 1 delno, s skupaj 4 točkami, in v II. delu 1 naloga z 1 točko).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega ugotavljanja teme (4. naloga – o čem predvsem govori izhodiščno besedilo, 2 t, A, S);
- del naloge, ki preverja zmožnost razumevanja primere/komparacije glede na sporočilnost dela besedila in utemeljevanja izbrane trditve (7. a-naloga – je oznaka, da je bila Marička Khlunova v Prešerna zaljubljena kot muha, pozitivna ali negativna, 1t, A);
- naloga, ki preverja zmožnost razbiranja/razumevanja, kateri dejavnik bi bil med ponujenimi najpomembnejši za dosego cilja (8. naloga – kaj naj bi po Urškinem mnenju najbolj vplivalo na izboljšanje Julijinega odnosa do Prešerna, 1 t, R).

Prva naloga (4. naloga), ki je s 65-odstotno uspešnostjo niso rešili niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja, zahteva zmožnost razbiranja, o čem teče beseda, ter jezikovno pravilnost zapisanega odgovora. Pri oblikovanju odgovora je bilo treba upoštevati ustrezne sestavine izhodiščnega besedila (kar je bilo pri vrednotenju že upoštevano kot pravilen odgovor, če je učenec izbral dve ali več takih sestavin) ter posploševanje oz. povzemanje in sinteziranje ob upoštevanju jezikovnih pravil. Jezikovno-pravopisna pravilnost se je vrednotila le, če je bil odgovor smiseln (ovrednoten s točko). Druga naloga (7. a-naloga) preverja zmožnost razumevanja besed in besednih zvez s prenesenim pomenom v izhodiščnem besedilu oz. delu besedila ter upoštevanje tega razumevanja pri oblikovanju utemeljitve za izbrano trditev. Tretja naloga (8. naloga) zahteva vrnitev v izhodiščno besedilo in natančno branje dela besedila. Primerjava nalog 'nad modrim območjem' pri NPZ v letu 2009 in 2010 kaže visoko stopnjo primerljivosti (povzemanje sporočilnosti pesmi in zmožnost razumevanja besed s prenesenim pomenom).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) je to:

- naloga, ki preverja zmožnost natančnega branja in razumevanja izhodiščnega besedila (6. naloga – katera podatka v izhodiščnem besedilu govorita o tem, da je Prešeren izražal svojo svobodomiselnost tudi s svojim videzom; oba podatka sta v besedilu izražena posredno – o laseh, da so redki moški z dolgimi lasmi kazali svoje »frajgajstarstvo«, tj. svobodnega duha, o uri brez verižice pa, da »svoboden mož ne nosi drugih verig kakor ljubezenskih«; za pravilen odgovor je bilo treba napisati oba podatka, 1 t, R, A).

Cilji oz. standardi, katerih doseganje preverjajo naloge, ki spadajo nad modro območje, so v učnem načrtu opredeljeni kot **minimalni** (8. naloga, I. del, in 6. naloga, II. del) in temeljni (4. in 7. a-naloga, I. del).

Taksonomsko naloge preverjajo znanje na ravni razumevanja in uporabe ter analize in sinteze.

Razporeditev dosežkov je, razen pri nalogah, ki spadajo nad modro območje, v skladu s cilji in standardi v učnem načrtu. Razporeditev dosežkov po območjih za I., književni del preizkusa znanja, kaže, da ima večina nalog v tem delu preizkusa znanja visoko občutljivost za razlike v znanju 'na vrhu', tj. pri preverjanju znanja učencev z visokimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja, in prenizko občutljivost za preverjanje znanja učencev s povprečnimi in

nižjimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja. Višjo zahtevnost v primerjavi z NPZ v preteklih letih (in s tem boljše zaznavanje razlik v znanju učencev z visokimi skupnimi dosežki) imajo tudi naloge v II. delu preizkusa znanja – manj nalog spada v zeleno in rumeno območje (naloge, ki jih s 65-odstotno uspešnostjo reši večina učencev oz. učenci s skupnimi dosežki okoli povprečja) ter več v rdeče in modro območje. Kot zahtevnejše se kažejo podobne naloge kot v I. delu preizkusa znanja (natančno branje, razumevanje zahtevnejših delov besedila oz. posredno izraženih podatkov, samostojna razlaga katere od sporočilnih enot neznanega izhodiščnega umetnostnega in neumetnostnega besedila, utemeljevanje). Zahtevnejši sta tudi obe tvorbni nalogi, ki najbolj celovito preverjata sporazumevalno in recepcijsko zmožnost učencev; v tem preizkusu znanja sta obe tvorbni nalogi (tudi naloga v II. delu) povezani z razumevanjem izhodiščnih besedil.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI MATEMATIKI

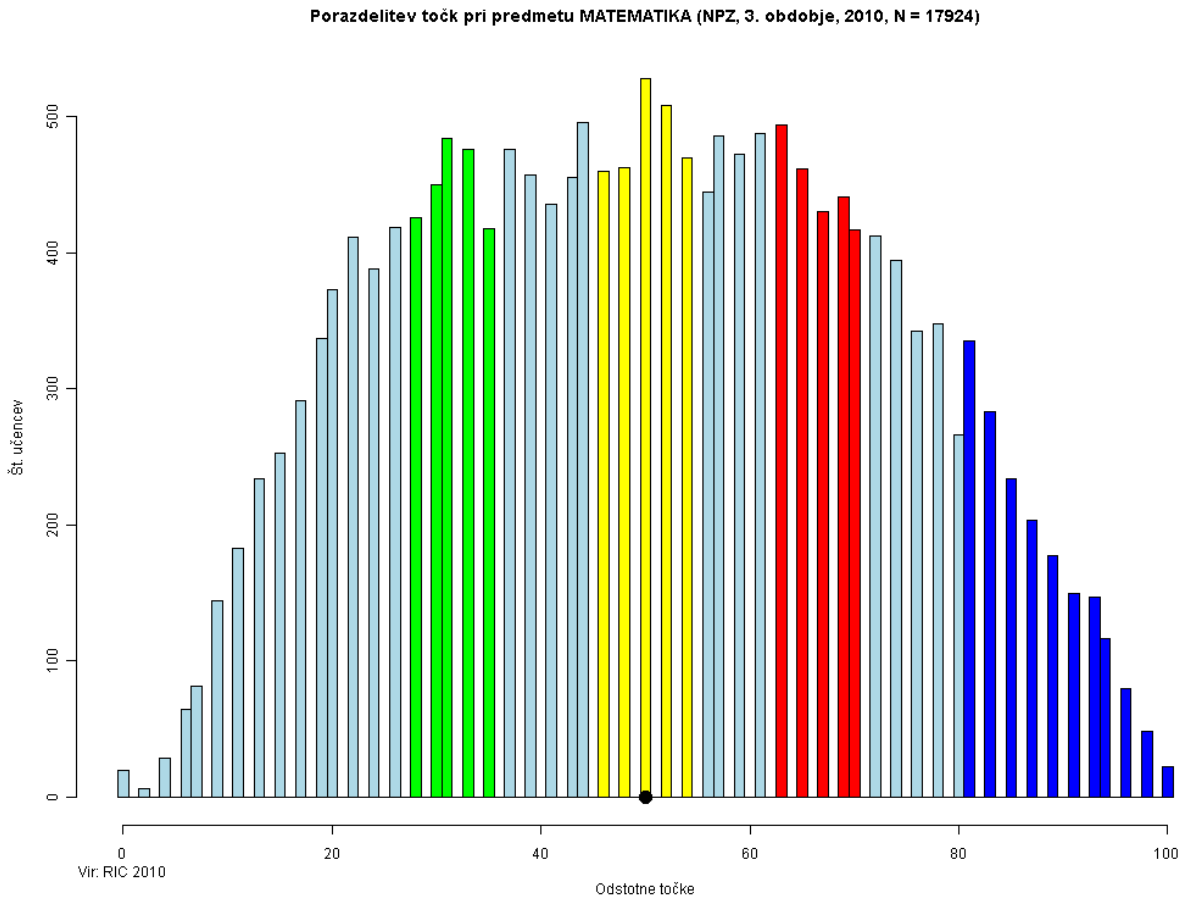

Dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja, razporedimo od najnižjega do najvišjega in za vsak dosežek izračunamo število učencev s tem skupnim dosežkom. Na grafični predstavitvi dosežkov so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro. Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno.
Po pregledu tako dobljenih razvrstitev nalog je mogoče pripraviti sintezo vsebin, ki je skupna nalogam v posameznem območju.

ZELENO OBMOČJE

Zeleno področje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *spodnje četrtine* dosežkov glede na preostale dosežke. To so učenci z dosežki med 20. in 30. kvantilom.

Učenci so pokazali osnovno matematično znanje o branju podatkov iz preglednice (primerjanju dveh decimalnih števil po velikosti) in o geometriji v prostoru.

Učenci znajo:

- prepoznati medsebojno lego premic in ravnine v prostoru (**4.5**);
- povezati podatke iz preglednice; primerjati decimalni števili po velikosti (**15.1**).

Zgleda:

4. naloga

Slika prikazuje premice in ravnino v prostoru.

$v \not\subset R$

$p \subset R$

$r \subset R$

$v \parallel r$

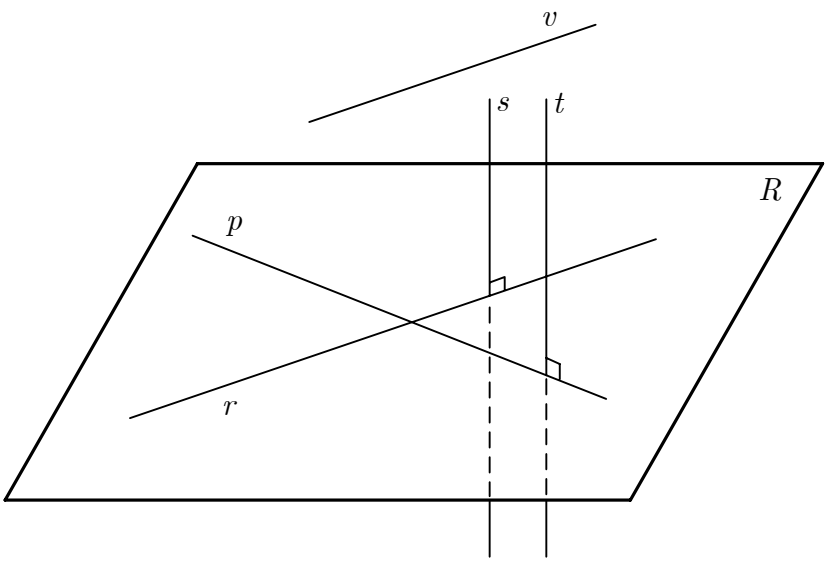

Na črto ob izjavi zapiši **P**, če je izjava pravilna, in **N**, če je nepravilna.

e) Če sta premici s in t pravokotni na ravnino R, sta vzporedni. _____

Področje: geometrija Kognitivno področje: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev

15. naloga

Kaja je dobila nov mobilni telefon. Odloča se, katerega operaterja naj izbere, da bodo povprečni mesečni stroški porabe telefona najnižji. Kaja v povprečju mesečno opravi 200 minut pogovora v izbrano omrežje, 100 minut pogovora v druga mobilna omrežja, 50 minut pogovora v stacionarna omrežja in pošlje 60 sporočil. Na internetu je našla naslednje podatke o ponudnikih storitev:

Storitev		Cenik storitev v evrih		
		Ponudnik A	Ponudnik B	Ponudnik C
a	Mesečna naročnina	$5,20$	$5,15$	$5,09$
b	Klici v izbrano omrežje (cena za minuto pogovora)	$0,05$	$0,07$	$0,06$
c	Klici v druga mobilna omrežja (cena za minuto pogovora)	$0,20$	$0,16$	$0,18$
d	Klici v stacionarna omrežja (cena za minuto pogovora)	$0,20$	$0,18$	$0,20$
e	Sporočila (SMS, MMS) (cena za eno sporočilo)	$0,10$	$0,08$	$0,11$

a) Kateri ponudnik ima najnižjo mesečno naročnino?

Odgovor: _____

Področje: branje podatkov iz preglednice
Kognitivno področje: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama* dosežkov. To so učenci z dosežki med 45. in 55. kvantilom.

Učenci izvajajo rutinske postopke in uporabljajo ustrezne strategije reševanja v preprostih, znanih situacijah.

Učenci znajo:

- izračunati razliko dveh racionalnih (decimalnih števil) (**1.2**);
- celo število deliti z decimalnim številom (**1.4**);
- določiti enotsko daljico in označiti sliko celega števila na številski premici (**2.1**);
- označiti sliko decimalnega števila na številski premici (**2.2**);
- razumeti preprosto besedilno nalogo in poiskati ustrezno strategijo reševanja (**3.1**);
- skrčiti enačbo do oblike $ax = b$, oziroma zapisati količnik dveh racionalnih (decimalnih) števil (**3.2**);
- prepoznati medsebojno lego premic na ravnini oziroma v prostoru (**4.4**);
- uporabiti lastnost zrcaljenja čez točko, označiti in določiti središče zrcaljenja (**5.3** in **5.4**);
- uporabiti ustrezno strategijo reševanja preproste besedilne naloge o času (**9.1**);
- uporabiti ustrezno strategijo reševanja besedilne naloge iz vsakdanjega življenja v povezavi s kemijo, ki vključuje procentni račun (**10.1**);
- uporabiti ustrezno strategijo pri reševanju besedilne naloge v povezavi s fiziko (**11.1**);
- preoblikovati enačbo z oklepaji v ekvivalentno enačbo (**12.1** in **12.2**);
- uporabiti osnovni izrek kombinatorike (**14.1** in **14.2**).

Zgled:

12. naloga

Tine je reševal dane enačbe. Na črto dopiši manjkajoče člene tako, da bodo zapisane enačbe ekvivalentne danim enačbam.

a) $2(x-4) = 2x + (x+2)\cdot 2$

$2x -$ _____ $= 2x +$ _____ $+$ _____

Področje: algebra Kognitivno področje: izvajanje rutinskih postopkov

14. naloga

V 9. a razredu je 24 učencev. Za domačo nalogo so reševali 3 matematične naloge. Vsaka naloga je bila sestavljena iz treh delov (a, b, c), pri vsakem izmed teh delov pa je bilo treba zapisati in izračunati 2 računa.

a) Koliko računov je izračunal Miha, če je naredil domačo nalogo v celoti?

Reševanje:

Odgovor: _____

b) Koliko računov je izračunal Tadej, če ni rešil 1. naloge?

Reševanje:

Odgovor: _____

Področje: podatki Kognitivno področje: reševanje in raziskovanje problemov

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *zgornje četrtine* dosežkov glede na preostale dosežke. To so učenci z dosežki med 70. in 80. kvantilom.

Učenci uporabljajo rutinske postopke in ustrezne strategije reševanja v kompleksnih situacijah.

Učenci znajo:

- sešteti celo število in ulomek (**1.1**);
- množiti naravno število z ulomkom (**1.3**);
- izračunati vrednost številskega izraza z oklepajem, v katerem nastopajo racionalna števila (**1.5**);
- označiti sliko ulomka na številski premici (**2.3**);
- prepoznati medsebojno lego premice in ravnine v prostoru (**4.3**);
- uporabiti lastnost zrcaljenja čez premico (**5.1**);
- izračunati velikost osnovne ploskve pravilne enakorobe štiristrane piramide (**7.1**);
- izračunati prostornino kvadra in pretvarjanje različnih merskih enot (**8.1** in **8.3**);
- uporabiti ustrezno strategijo reševanja preproste besedilne naloge o času (**9.3**);
- rešiti besedilno nalogo iz vsakdanjega življenja v povezavi s kemijo, ki vključuje procentni račun (**10.2**);
- rešiti besedilno nalogo, ki vključuje življenjsko situacijo v povezavi s fiziko (**11.2**);
- uporabiti ustrezno strategijo pri reševanju besedilne naloge v povezavi s fiziko (**11.3**);
- preoblikovati preprosto enačbo z ulomki v ekvivalentno enačbo (**12.3**);
- uporabiti operacije z algebrskimi izrazi (**13.2**).

Zgleda:

1. naloga

Izračunaj.

a) $-6+\frac{3}{4}=$

c) $4\cdot\left(-\frac{3}{4}\right)=$

e) $5-\left(\frac{1}{4}+2\right)=$

Področje: števila Kognitivno področje: izvajanje rutinskih postopkov

8. naloga

Na sliki so trije akvariji z vodo. Dolžina in širina notranjih sten akvarija ali višina vode so zapisane ob sliki.

Na črte ob akvariju zapiši črko, ki označuje ustrezno količino vode.

A $1200\ \mathrm{dm}^3$

B $120\ \ell$

C $18\ \ell$

D $1000\ \mathrm{dm}^3$

E $1800\ \mathrm{dm}^3$

F $100\ \ell$

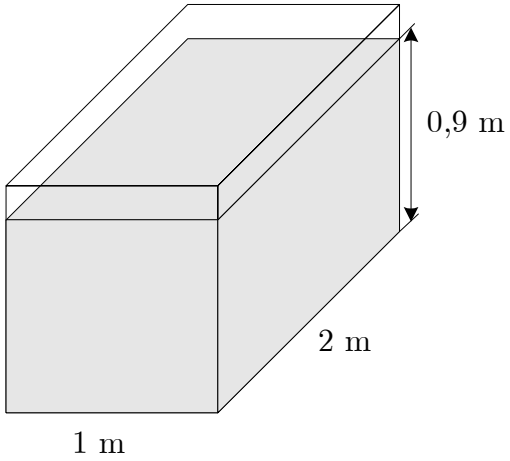

_____

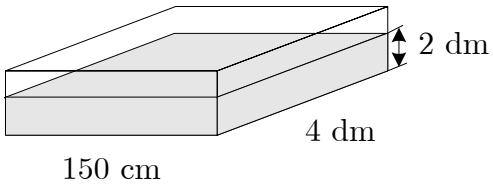

_____

Področje: merjenje
Kognitivno področje: uporaba kompleksnih postopkov

MODRO OBMOČJE

Modro območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo *zgornjo desetino* dosežkov. V skupini so učenci, katerih dosežki so višji od 90 odstotkov preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu rečemo, da so to učenci z dosežki nad 90. kvantilom.)

Učenci uporabljajo ustrezne strategije pri reševanju kompleksnih problemov.

Učenci znajo:

- rešiti preprosto besedilno nalogo z uporabo enačbe (**3.3**);
- zapisati enačbo premice, vzporedne z osjo x (**5.2**);
- narisati trikotnik ABC z upoštevanjem implicitno dane višine (**6.1** in **6.2**);
- izračunati vsoto dolžin vseh robov pravilne enakorobe štiristrane piramide (**7.2**);
- izračunati prostornino kvadra in pretvarjanje različnih merskih enot (**8.2**);
- poiskati rešitev preproste besedilne naloge o času (**9.2** in **9.4**);
- rešiti zahtevno besedilno nalogo iz vsakdanjega življenja z uporabo procentnega računa v povezavi s kemijo (**10.3** in **10.4**);
- rešiti besedilno nalogo, ki vključuje življenjsko situacijo v povezavi s fiziko (**11.4**);
- preoblikovati enačbo z oklepajem v ekvivalentno enačbo (**12.4**);
- izvajati operacije z algebrskimi izrazi (**13.1**);
- rešiti besedilno nalogo iz vsakdanjega življenja z uporabo decimalnih števil (**15.2** in **15.3**).

Zgleda:

6. naloga

Narisana je stranica AB trikotnika ABC.

a) Določi oglišče C tako, da bo ploščina trikotnika ABC enaka $21\ \mathrm{cm}^2$.

b) Nariši ploščinsko enak trikotnik DEF, ki **ne bo** skladen trikotniku ABC.

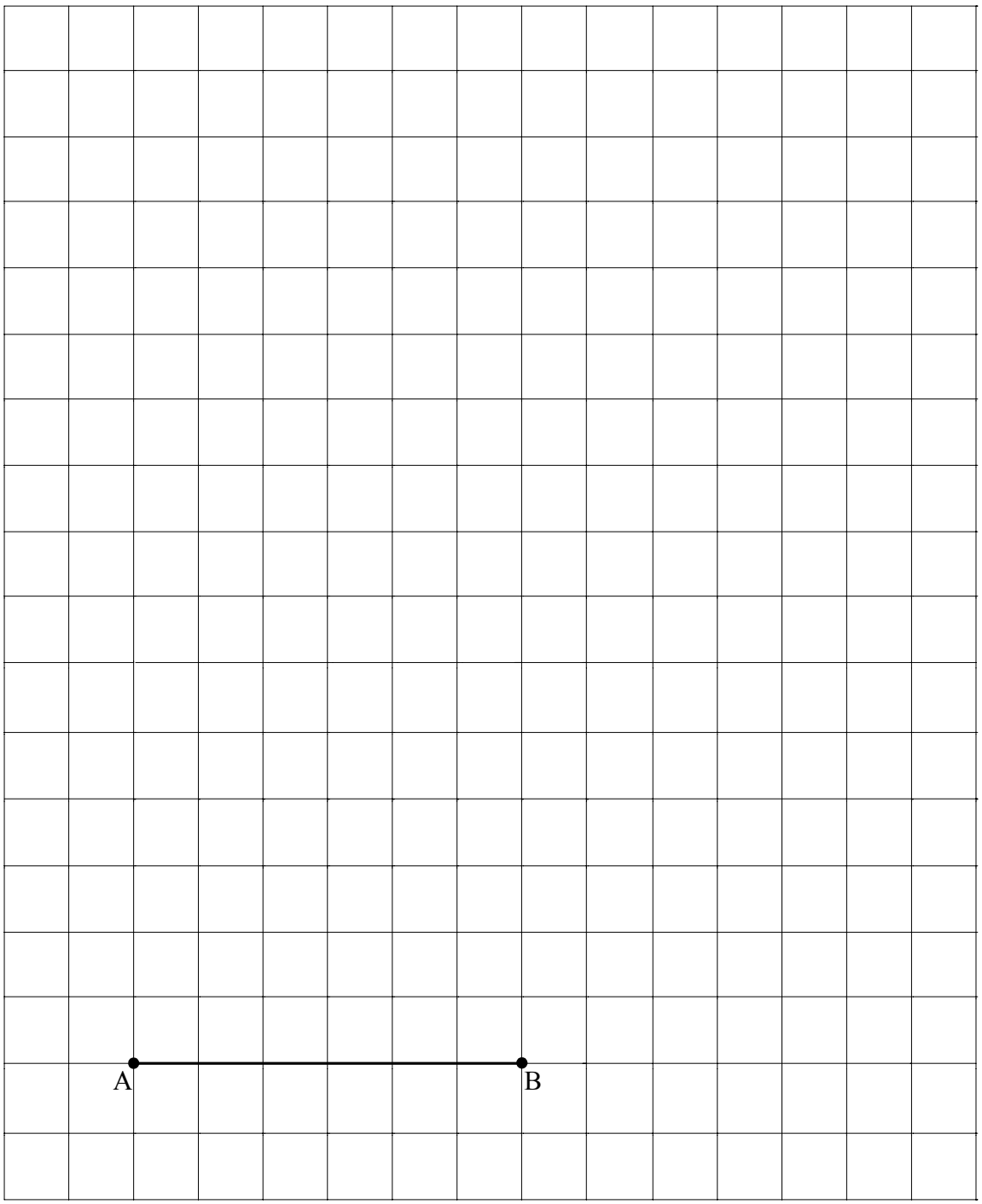

Področje: geometrija
Kognitivno področje: uporaba kompleksnih postopkov

10. naloga

Maja je želela pripraviti $60\ \mathrm{g}$ raztopine natrijevega klorida.

b) Maja se je pri tehtanju natrijevega klorida zmotila. Pripravila je $60\ \mathrm{g}$ raztopine, vendar je bilo v raztopini $3\ \mathrm{g}$ natrijevega klorida več, kakor bi ga potrebovala za $20\ \%$ raztopino. Koliko odstotno raztopino je pripravila Maja?

Reševanje:

Odgovor: _____

Področje: števila Kognitivno področje: reševanje in raziskovanje problemov

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI KEMIJI

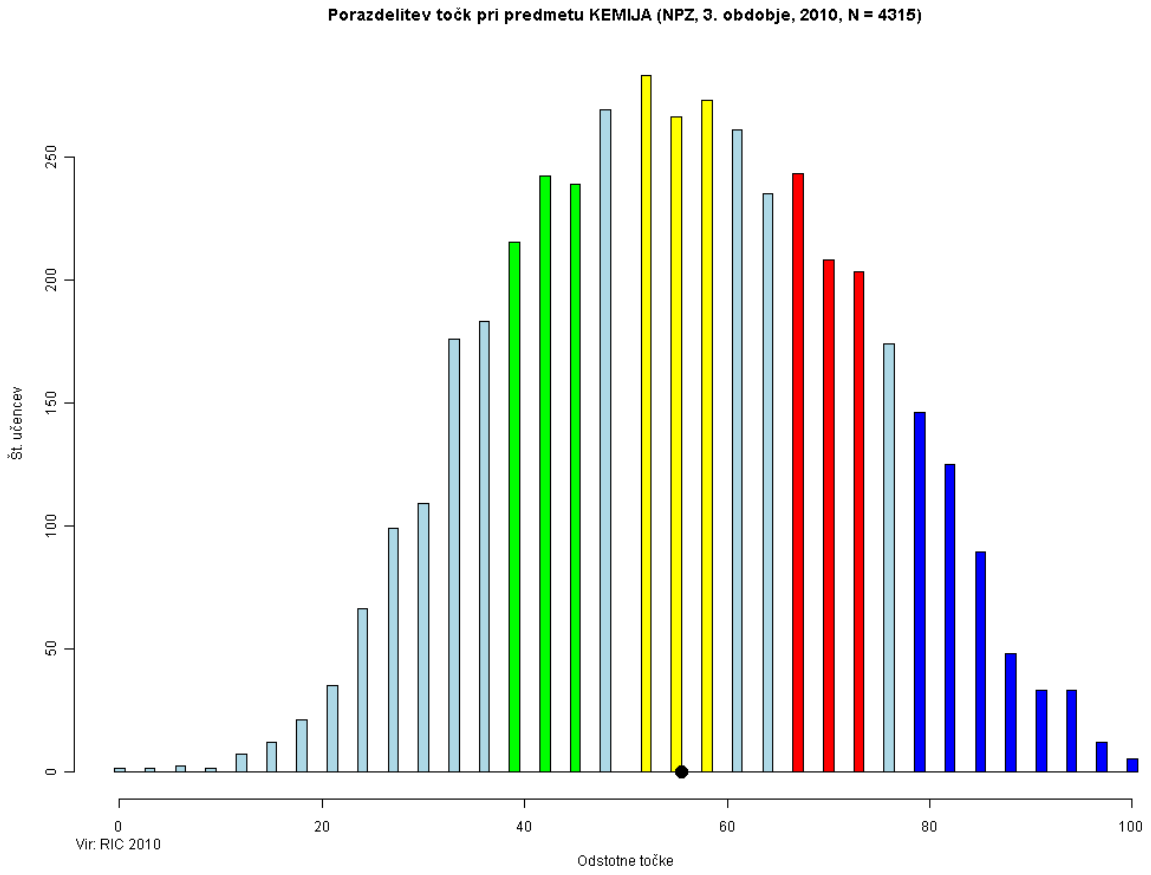

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov glede na preostale dosežke. V tem območju je 10 % učencev: njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov (med 20. in 30. kvantilom) oziroma nalogo so z vsaj 65 % uspešnostjo rešili učenci v območju od 20. do 30. kvantila.

Učenci, katerih skupni dosežki pri kemiji določajo mejo spodnje četrtine dosežkov:

- ločijo čiste snovi in zmesi (1. naloga);
- iz sheme prepoznajo spremembo agregatnega stanja pri sublimaciji (3. naloga);
- znajo povezati vrstno in masno število elementa z zapisom v periodnem sistemu (7. naloga);
- ločijo med kemijskimi in fizikalnimi spremembami snovi in na novem primeru prepoznajo taljenje snovi kot spremembo trdnega agregatnega stanja v tekoče agregatno stanje (13. naloga);
- poznajo znake za nevarne snovi in jih znajo v besedilu povezati z opisano lastnostjo snovi (14. a naloga);
- ločijo med alkani, alkeni in alkini; iz strukturne formule prepoznajo alken (18. a naloga);
- vedo, da je alkohol (etanol) produkt alkoholnega vrenja, in poznajo škodljive učinke alkohola na človeški organizem (19. b naloga).

Zgled:

3. naloga

Trdni ogljikov dioksid poznamo kot »suhi led«. Je veliko bolj mrzel od ledu in pri sobni temperaturi sublimira. Katera shema prikazuje sublimacijo trdnega ogljikovega dioksida?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A 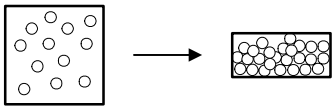

B 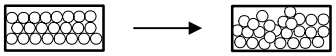

C

D 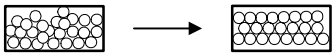

Področje: zgradba snovi
Kognitivno področje: razumevanje in uporaba

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. V tem območju je 10 % učencev: njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov (med 45. in 55. kvantilom) oziroma nalogo so z vsaj 65 % uspešnostjo rešili učenci v območju od 40. do 50. kvantila.
Ti učenci so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega kakor naloge iz zelenega območja.

Učenci, katerih skupni dosežki pri kemiji določajo mejo med polovicama dosežkov:

- vedo, da se rdeči lakmusov papir obarva modro v vodnih raztopinah baz, in znajo povezati pH vrednost z lastnostmi raztopine, ki nastane ob raztapljanju kovinskega oksida v vodi (10. naloga);
- poznajo simbolni zapis atoma elementa in ločijo element kovine od elementov nekovin (16. a naloga);
- znajo brati preglednico; na podlagi fizikalnih lastnosti (tališče, vrelišče in elektroprevodnost) in na podlagi spremembe pri segrevanju prepoznajo kovino (17. a naloga);
- znajo povezati strukturno formulo ogljikovodika z njegovim poimenovanjem po IUPAC nomenklaturi (18. c naloga).

Zgled:

10. naloga

Magnezijev oksid se slabo topi v vodi. Pri tem nastane raztopina, v kateri rdeči lakmusov papir pomodri. Katero pH vrednost ima najverjetneje ta raztopina?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A pH je $3,0$.

B pH je $6,5$.

C pH je $7,0$.

D pH je $8,0$.

Področje: kisline, baze in soli
Kognitivno področje: razumevanje in uporaba

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov. V tem območju je 10 % učencev: njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov (med 70. in 80. kvantilom) oziroma nalogo so z vsaj 65 % uspešnostjo rešili učenci v območju od 70. do 80. kvantila.
Ti učenci so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rdečega kakor naloge iz rumenega in iz zelenega območja.

Učenci, katerih skupni dosežki pri kemiji določajo mejo zgornje četrtine dosežkov:

- poznajo sestavo zraka in lastnosti kisika (2. naloga);
- znajo iz imena spojine sklepati na formulo spojine in ločijo sulfide od sulfatov (4. naloga);
- na podlagi modelov organskih kisikovih spojin prepoznajo karboksilno kislino (11. naloga);
- ločijo med nasičenimi in nenasičenimi organskimi spojinami in iz racionalne formule prepoznajo nenasičeno organsko kislino (12. naloga);
- znajo urediti kemijsko enačbo (14. b naloga);
- vedo, da se atomi nekovin povezujejo s kovalentno vezjo (15. a naloga);
- ločijo vezne elektrone od neveznih elektronov (15. b naloga);
- znajo zgradbo snovi povezati z lastnostmi snovi, kakor je na primer topnost (15. c naloga);
- ločijo simbol atoma elementa od formule molekule elementa (16. b naloga);
- ločijo simbolni zapis atoma od simbolnega zapisa njegovega kationa (16. c naloga);
- znajo brati preglednico; na podlagi fizikalnih lastnosti (tališče, vrelišče in elektroprevodnost) in na podlagi spremembe pri segrevanju prepoznajo ionsko spojino in ogljikovodik (17. b, 17. c naloga);
- med strukturnimi formulami prepoznajo nasičeni ogljikovodik in ga ločijo od nenasičenih ogljikovodikov (18. b naloga).

Zgled:

15. naloga

Shemi prikazujeta razporeditev elektronov v molekuli vode in v molekuli metana.

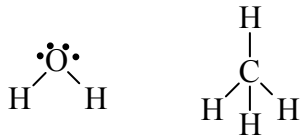

a) Poimenuj vez med atomi v molekulah teh dveh spojin. _____

b) V molekuli katere snovi je med atomi več veznih elektronskih parov? _____

c) Polarnost oziroma nepolarnost je ena od lastnosti molekul. Z znakom X v preglednici označi, katera trditev velja za molekule vode in katera za molekule metana.

Preglednica

	Molekule so polarne	Molekule so nepolarne
Voda		
Metan		

Področje: povezovanje delcev
Kognitivno področje: razumevanje in uporaba

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki so v zgornji desetini dosežkov.
V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki: njihovi dosežki so višji od spodnjih 90 % dosežkov (nad 90. kvantilom) oziroma nalogo so z vsaj 65 % uspešnostjo rešili učenci v območju nad 90. kvantilom.
Ti učenci so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega kakor naloge iz rdečega, iz rumenega in iz zelenega območja.

Učenci, katerih skupni dosežki pri kemiji določajo mejo zgornje desetine dosežkov:

- vedo, kdaj je kemijska enačba urejena, poznajo simbole za agregatna stanja in znajo povezati simbolni zapis formul reaktantov in produktov z njihovimi imeni (5. naloga);
- poznajo lastnosti elementov VII. skupine periodnega sistema; vedo, da atomi halogenih elementov tvorijo ione z negativnim nabojem (8. naloga);
- znajo brati preglednico in zgradbo snovi povezati z lastnostmi snovi (9. naloga).

Zgled:

9. naloga

Učenec je preučeval lastnosti dveh organskih snovi. Opažanja je zapisal v preglednico.

Vzorec snovi	Agregatno stanje vzorca	Mešanje z vodo	Barva plamena
Snov A	Tekoče	Da	Modrikasta
Snov B	Tekoče	Ne	Sajasta

Katera učenčeva ugotovitev je pravilna?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Snov B je lahko ogljikovodik.

B Snov A je nepolarno topilo.

C Snov A je topna v snovi B.

D Snov A in snov B nista vnetljivi.

Področje: povezovanje delcev
Kognitivno področje: razumevanje in uporaba

NALOGE NAD MODRIM OBMOČJEM

To so naloge, ki so jih tudi učenci z najvišjimi dosežki (modro območje) reševali z manj kot 65 % uspešnostjo.
Ti učenci so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega kakor naloge iz rdečega, iz rumenega in iz zelenega območja.

Učenci:

- znajo iz preglednice razbrati, ali se pri določeni kemijski reakciji toplota veže ali sprošča (6. naloga);
- znajo brati enačbo za kemijsko reakcijo, v njej prepoznati plin ogljikovodik in ga poimenovati po IUPAC nomenklaturi (14. c naloga);
- razumejo proces alkoholnega vrenja in znajo načrtovati poskus za dokaz plina ogljikovega dioksida, ki pri tem procesu nastaja (19. a naloga);
- iz sheme prepoznajo ionski kristal, in v njem natrijev kation in kloridni anion (20. naloga).

Zgled:

19. naloga

Tadej je z očetom stiskal grozdje. Sod z moštom sta shranila v vinski kleti, vendar ga nista povsem zaprla. Čez nekaj ur sta zaslišala, da je mošt začel vreti, ker je nastajal plin. Oče je opozoril Tadeja, da po končanem vretju mošt ne bo več sladek in primeren kot pijača za otroke.

a) Opiši poskus, s katerim lahko dokažemo plin, ki nastaja pri vrenju mošta.

_____

Področje: družina kisikovih organskih spojin
Kognitivno področje: samostojna interpretacija

Predmetna komisija za kemijo ugotavlja, da so bile naloge v preizkusu ustrezno sestavljene. Učenci so imeli pri posameznih nalogah težave pri razumevanju besedil in navodil za reševanje, poznajo pa pristope k reševanju različnih tipov nalog.
Na podlagi povratne informacije nadzornih učiteljev so imeli učenci dovolj časa za reševanje in preverjanje svojih odgovorov. Pri pregledu nalog pa smo ugotovili, da pri reševanju niso bili temeljiti in se niso dovolj poglobili v branje besedila, to pa je lahko eden izmed vzrokov za napačne rešitve.
Uspešnost je bila večja pri reševanju nalog izbirnega tipa kakor pri strukturiranih nalogah. Učenci so tudi bolje reševali naloge, ki preverjajo znanje in poznavanje, kakor naloge, ki preverjajo razumevanje in uporabo ter reševanje problemov.
Rezultati kažejo, da problemske naloge, ki zahtevajo samostojno interpretacijo (primer 19. a naloga) in analizo (primer 20. naloga), uspešno rešujejo predvsem učenci z najvišjimi dosežki. Pri pregledu odgovorov 19. a naloge smo tudi ugotovili, da imajo učenci težave pri povezovanju kemijskih pojmov z realnimi primeri in pri opisovanju poskusov v stavkih s smiselnim pomenom. Iz odgovorov 20. naloge je mogoče sklepati, da imajo učenci težave

tudi pri razumevanju zgradbe snovi na makroskopski ravni in povezovanju makroskopske z submikroskopsko ravnjo.

Vsebine, ki delajo učencem največ težav:

- Kemijske enačbe: težava je razumevanje pomena števil pred formulo reaktanta in produkta in razumevanje števila atomov v njihovih formulah (5. naloga); iz enačbe ne znajo razbrati reaktantov in produktov in ne prepoznajo plina kot ogljikovodika (14. c naloga).
- Energija pri kemijskih reakcijah: iz preglednice ne znajo razbrati, ali se pri neki kemijski reakciji toplota veže ali sprošča (6. naloga).
- Povezovanje delcev: iz sheme ne znajo razbrati, iz kakšnih delcev je zgrajena snov (kristal natrijevega klorida ni zgrajen iz molekul, temveč iz dveh različnih delcev – iz natrijevih kationov in iz kloridnih anionov; 20. naloga).
- Načrtovanje enostavnih poskusov: ne razumejo procesa alkoholnega vrenja in ne znajo načrtovati poskusa za dokaz plina ogljikovega dioksida, ki pri tem procesu nastaja (19. a naloga).

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI ZGODOVINI

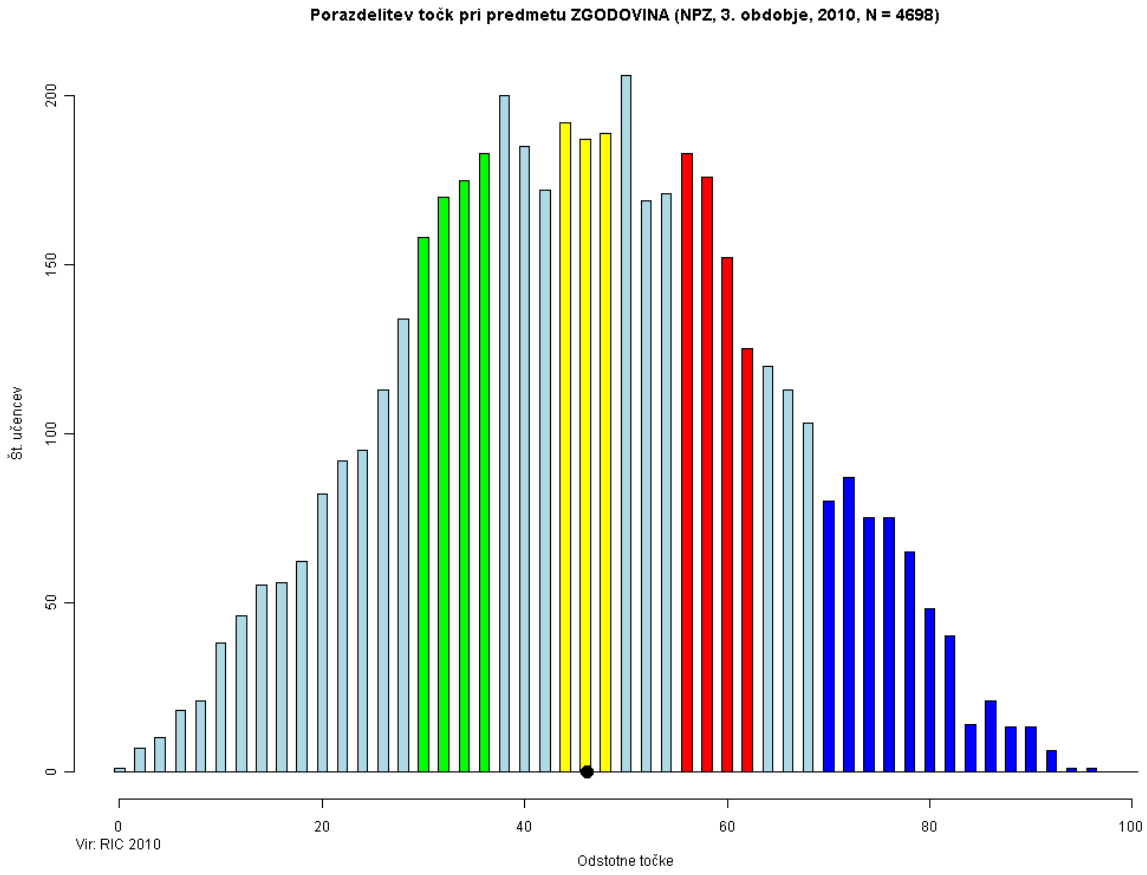

ZELENO OBMOČJE

Naloge: 4.1; 7.3; 9.1; 11.1; 12.2

Vsebina: stari vek (stari Grki), srednji vek (življenje v srednjem veku), novi vek in novejša zgodovina (reformacija na Slovenskem; industrijska revolucija; razsvetljeni absolutizem)

Standardi znanja: Vse naloge preverjajo temeljni standard znanja.

Učenci znajo:

- razbrati odgovor neposredno iz besedila (**naloga 4.1**);
- razbrati odgovor neposredno iz slikovnega gradiva (**naloga 9.1**);
- razbrati odgovor neposredno iz razpredelnice (**naloga 12.2**);
- prepoznati odgovor med ponujenimi možnostmi (**naloga 11.1**);
- sklepati o osnovnih zgodovinskih dejstvih **(naloga 7.3).**

Učenci v zelenem območju znajo razbrati podatek neposredno iz vira.

Zgled:

9. naloga

Oglej si sliki 4 in 5 in reši nalogo.

CATECHISMVS.
Vslouenskim Iesiku ſano
kratko ſastopno Islago. Inu
ene Molytue tar Nauuki Boshy. Vſeti
is zhiſtiga ſueti ga piſma.

Pſal. VIII. Math. XXI.
Is tih uust kir ne umeio gouoriti inu hir
ſeſaio, Si ti Goſpud tuio zhaſt go-
15 ri naredel. 55.

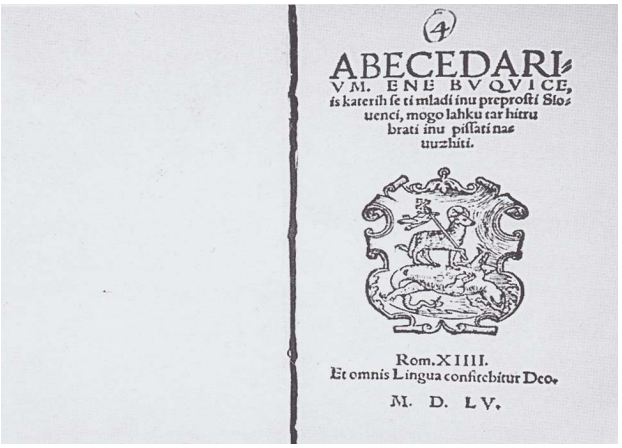
(4)
ABECEDARI
VM. ENE BVQVICE,
is katerih ſe ti mladi inu preproſti Sło-
uenci, mogo lahku tar hitru
brati inu piſlati naz
uuzhiti.

Rom. XIIII.
Et omnis Lingua confitebitur Deo.
M. D. LV.

Slika 4 **Slika 5**

(Vir: M. Žvanut, P. Vodopivec, Vzpon meščanstva, Zgodovina za 7. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 1997.)

a) Primož Trubar je kot najvidnejši reformator postavil temelje slovenskega knjižnega jezika. Napiši, kateri sta bili njegovi prvi in temeljni knjigi.

Odgovor napiši na črti.

_____

_____

RUMENO OBMOČJE

Naloge: 5.1; 5.2; 6.2; 15.2; 18.1; 18.2; 19.1; 20.3

Vsebina: stari vek (stari Rimljani), srednji vek (preseljevanje ljudstev), sodobna zgodovina (prva svetovna vojna; druga svetovna vojna; svet po drugi svetovni vojni)

Standardi znanja: Tri naloge preverjajo minimalni standard znanja (15.2; 18.1; 19.1), pet nalog pa temeljne standarde znanja (5.1; 5.2; 6.2; 18.2; 20.3).

Učenci znajo:

- razbrati odgovor iz karikature (**nalogi 18.1 in 19.1**);
- razumeti besedilo in razlikovati med vzroki in posledicami (**naloga 6.2**);
- razumeti sporočilo karikature (**naloga 18.2**);
- primerjati sporočila besedila in slikovnega gradiva (**naloge 5.1, 5.2, 15.2**);
- utemeljiti zgodovinsko dejstvo (**naloga 20.3)**.

Učenci v rumenem območju razumejo sporočila virov.

Zgled:

18. naloga

Oglej si karikaturo na sliki 8, preberi besedilo in reši nalogo.

Slika 8: Zanka se zateguje

(Vir: A. N. Kern idr., Naše stoletje, Zgodovina za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 1998.)

Na teheranski konferenci so sklenili:
– da se bo zavezniška invazija čez Rokavski preliv začela junija 1944,
– da jo bodo podprli še z izkrcanjem v južni Franciji in s sovjetsko ofenzivo na vzhodni fronti,
– da je najnevarnejši nasprotnik Nemčija in da jo je treba premagati prej kot Japonsko,
– da bo Sovjetska zveza po porazu Nemčije napadla Japonsko.

(Vir: A. N. Kern idr., Naše stoletje, Zgodovina za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 1998.)

b) Opiši, kaj je hotel povedati avtor karikature na sliki 8.

Odgovor napiši na črto.

_____

RDEČE OBMOČJE

Naloge: 1.1; 3.2; 6.3; 7.2; 10.3; 12.1; 13.2; 15.1; 15.3; 16.1; 16.3; 20.1; 20.2

Vsebina: uvod v zgodovino (določanje stoletij), stari vek (prve visoke kulture), srednji vek (preseljevanje ljudstev; življenje v srednjem veku), novi vek in novejša zgodovina (kmečki upori; razsvetljeni absolutizem; francoska revolucija), sodobna zgodovina (prva svetovna vojna; posledice prve svetovne vojne; svet po drugi svetovni vojni)

Standardi znanja: Tri naloge preverjajo minimalni standard znanja (12.1; 15.1; 20.1), deset nalog pa temeljne standarde znanja (1.1; 3.2; 6.3; 7.2; 10.3; 13.2; 15.3; 16.1; 16.3; 20.2).

Učenci znajo:

- strokovno poimenovati zgodovinski dogodek, proces ali pojav ob slikovnem gradivu, razpredelnici ali besedilu (**naloge 12.1, 13.2, 15.1**);
- razložiti pojav (**naloga 20.1**);
- razumeti uporabo slikovnega gradiva (**naloga 7.2**);
- razumeti razloge za zgodovinski pojav **(naloga 3.2)**;
- ugotoviti vzrok zgodovinskega dogodka, kadar je kot iztočnica dan zemljevid (**naloga 16.3**);
- pretvarjati (umeščati) letnice v stoletje **(naloga 1.1**);
- povezati preteklo zgodovinsko obdobje s sedanjostjo in poiskati podobnosti (**naloga 6.3)**;
- povezati preteklo zgodovinsko obdobje s sedanjostjo in poiskati razlike (**naloga 10.3**);
- povezati znanje o nekem zgodovinskem obdobju s podatkom z zemljevida (**naloga 16.1**);
- ovrednotiti pojav (**nalogi 15.3, 20.2)**.

Učenci v rdečem območju znajo razložiti pojav, ugotoviti vzroke in povezati preteklo dogajanje s sedanjostjo.

Zgled:

15. naloga

Preberi besedilo na sliki 6 in si oglej sliki 6 in 7 ter reši nalogo.

Slika 6: Domoljubna razglednica prikazuje vladarja Franca Jožefa, h kateremu pristopa slovenski narod, z verzi Simona Gregorčiča, med leti 1914 in 1918

(Vir: B. Nešović, J. Prunk, 20. stoletje, Zgodovina za 8. razred osnovne šole, DZS, Ljubljana 1993.)

Slika 7: Slovenec trga napis »Nemška Avstrija« in stoji na celovškem zmaju

(Vir: M. Rode, 20. stoletje, Delovni zvezek za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke, DZS, Ljubljana 2003.)

c) Ob primerjavi slik 6 in 7 ugotovi, kako se je odnos Slovencev do Avstro-Ogrske spremenil.

Odgovor napiši na črti.

_____

_____

MODRO OBMOČJE

Naloge: 2.1; 7.1; 9.2; 10.2; 11.2; 13.3; 17.1; 17.2; 19.2

Vsebina: prazgodovina (nastanek človeka), srednji vek (življenje v srednjem veku), novi vek in novejša zgodovina (reformacija na Slovenskem; kmečki upori; industrijska revolucija; francoska revolucija), sodobna zgodovina (Slovenci v prvi Jugoslaviji; hladna vojna)

Standardi znanja: Vse naloge preverjajo temeljne standarde znanja.

Učenci znajo:

- razbrati vsebino slikovnega gradiva (**naloga 7.1)**;
- poiskati pravi podatek v daljšem besedilu (**naloga 17.2**);
- razbrati iz besedila politični dogodek in ga poimenovati (**naloga 17.1**);
- razložiti simbole na karikaturi (**naloga 19.2**);
- razbrati odgovor z zemljevida in ga ob zemljevidu tudi utemeljiti (**naloga 2.1**);
- razbrati odgovor z grafa in ga ob grafu tudi utemeljiti (**naloga 11.2**);
- rešiti abstraktno nalogo ob natančnem poznavanju zgodovinskega dogajanja (**nalogi 10.2, 13.3**);
- rešiti abstraktno nalogo z medpredmetnim povezovanjem (**naloga 9.2**).

Učenci v modrem območju znajo ob viru utemeljiti abstraktno nalogo in jo rešiti ob poznavanju zgodovinskega dogajanja ali z medpredmetnim povezovanjem.

Zgled:

11. naloga

b) Oglej si graf 1 in odgovori na vprašanje.

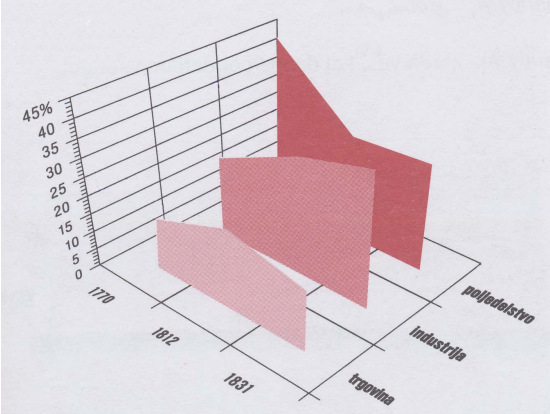

Graf 1: Delež prebivalstva, zaposlenega v trgovini, v industriji in v poljedelstvu
(Vir: M. Rode, Koraki v času, Novi vek, Delovni zvezek za 8. razred devetletke, DZS, Ljubljana 2004.)

Ugotovi, iz katerega stanu so večinoma prihajali industrijski delavci do leta 1812. Svojo ugotovitev utemelji ob grafu 1.

Odgovor napiši na črti.

_____

_____

NAD MODRIM OBMOČJEM

Naloge: 1.2; 3.1; 4.2; 6.1; 8.1; 9.3; 10.1; 13.1; 14.1; 14.2; 14.3; 16. 2; 17.3; 18.3; 19.3

Vsebina: uvod v zgodovino (določanje stoletij), stari vek (prve civilizacije; stari Grki), srednji vek (preseljevanje ljudstev; kolonizacija), novi vek in novejša zgodovina (reformacija na Slovenskem; kmečki upori; francoska revolucija; taborsko gibanje), sodobna zgodovina (posledice prve svetovne vojne; Slovenci v prvi Jugoslaviji; druga svetovna vojna; hladna vojna)

Standardi znanja: Vse naloge preverjajo temeljne standarde znanja.

Dosežki učencev so pričakovano nižji pri nalogah: 4.2 (razlaga sodobnega pojma ob viru), 9.3 (povezovanje znanja, pridobljenega pri slovenskem jeziku, z zgodovinskim znanjem), 14.2; 17.3 (razumevanje političnega programa), 14.3 (primerjava zgodovinskega dogodka z dogodkom iz sodobne zgodovine), 16.2 (branje zemljevida ob poznavanju zgodovinskega dogajanja), 18.3 (analiza karikature in besedila in poznavanje zgodovinskega dogajanja), 19.3 (analiza karikature in poznavanje zgodovinskega dogajanja).

Presenetili so nas slabši dosežki učencev pri nalogah 1.2 (razumevanje kronologije), 3.1 (prepoznavanje najstarejše pisave), 6.1; 10.1; 13.1; 14.1 (poznavanje podatka), 8.1 (sklepanje iz besedila).

Zgled:

18. naloga

Oglej si karikaturo na sliki 8, preberi besedilo in reši nalogo.

Slika 8: Zanka se zateguje

(Vir: A. N. Kern idr., Naše stoletje, Zgodovina za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana, 1998)

Na teheranski konferenci so sklenili:
– da se bo zavezniška invazija čez Rokavski preliv začela junija 1944,
– da jo bodo podprli še z izkrcanjem v južni Franciji in s sovjetsko ofenzivo na vzhodni fronti,
– da je najnevarnejši nasprotnik Nemčija in da jo je treba premagati prej kot Japonsko,
– da bo Sovjetska zveza po porazu Nemčije napadla Japonsko.

(Vir: A. N. Kern idr., Naše stoletje, Zgodovina za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 1998.)

c) Primerjaj karikaturo na sliki 8 in besedilo. Ugotovi, katere ustanovne članice trojnega pakta navedena vira ne omenjata, in povej, zakaj.

Odgovor napiši na črto.

_____

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI LIKOVNI VZGOJI

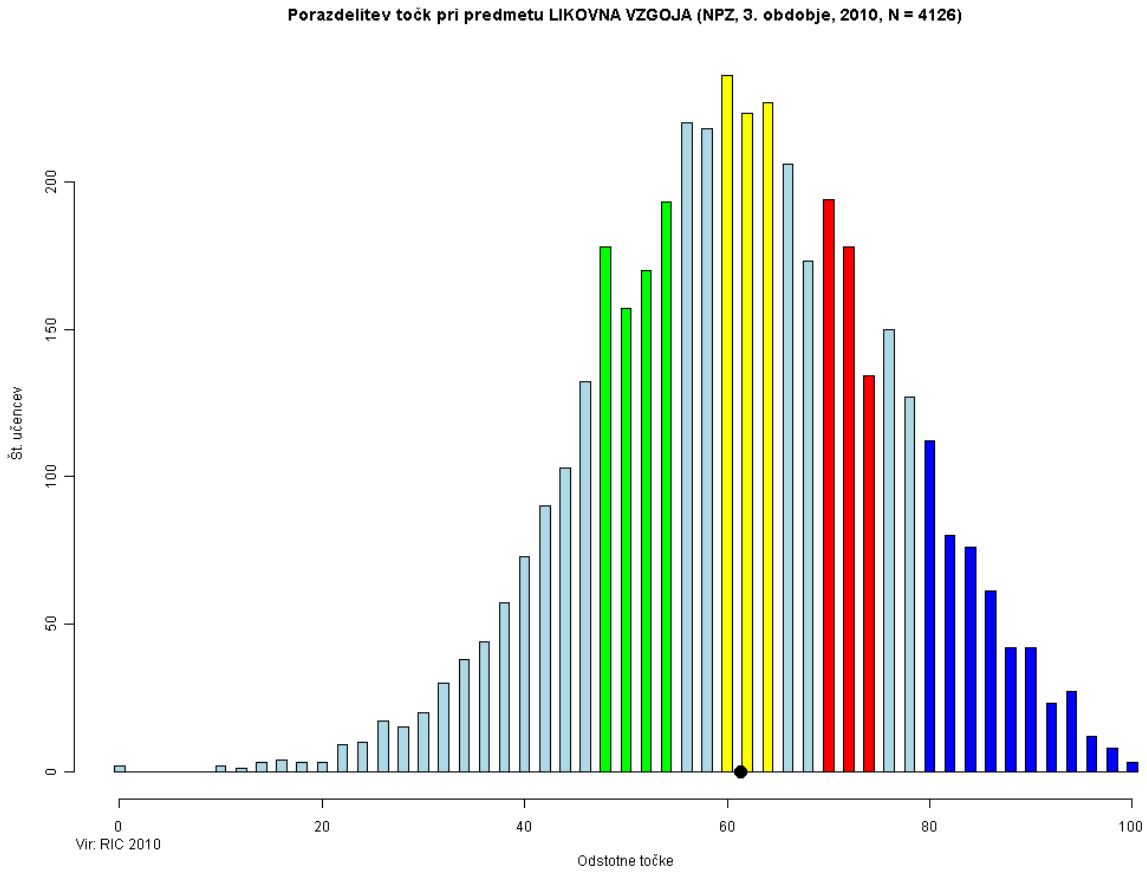

PRVI DEL PREIZKUSA ZNANJA

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri likovni vzgoji določajo spodnjo mejo četrtine dosežkov, so uspešno rešili:

Naloge:
5.1, 5.2, 7.1, 11.1, 11.2, 16.1

Vsebine:
Obče znanje
Vrste kompozicije
Grafika
Prostorsko oblikovanje (arhitektura, prostor)
Kiparstvo

Kognitivne ravni:
Pri treh nalogah (5.1, 7.1, 11.1 in 11.2) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (prepoznavanje), pri dveh nalogah (5.2 in 16.1) pa na II. kognitivni ravni (uporaba znanja, razumevanje).

Učenci:
- prepoznajo zvrst grafike (**naloga 7.1**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo značilnosti kulturne dediščine in jo uvrstijo v arhitekturno umetnost (**nalogi 11.1, 11.2**);
- definirajo elementa asimetrične kompozicije (**naloga 5.1**) in ju znajo tudi uporabiti, narisati (**naloga 5.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo sklepati – uvrstiti likovni pojem v področje kiparstva (**naloga 16.1**).

Pri nalogah zelenega območja so učenci večino odgovorov (likovne pojme) prepoznavali ob slikovnih prilogah ali pa med več danimi možnimi odgovori.

Zgleda:

7. naloga

V katero **grafično zvrst** bi uvrstil linorez Maksima Sedeja (glej sliko 2 na barvni prilogi)?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A V industrijsko grafiko.

B V računalniško grafiko.

C V industrijsko oblikovanje.

D V umetniško grafiko.

Slika 2
Maksim Sedej: Pogreb, 1933, linorez
(Vir: Dolenjski muzej, Likovnopedagoška zbirka, Dolenjski muzej, Novo mesto 2003.)

11. naloga

Kam uvrščamo takšne prostore, kakor je samostan v Kostanjevici, ki ga vidiš na sliki (glej sliko 3 na barvni prilogi)?
*Obkroži črko pred **tremi** pravilnimi odgovori.*

A V kulturno dediščino.

B V arhitekturno umetnost.

C V okrasni umetni prostor.

D V uporabni umetni prostor.

E V industrijsko oblikovanje.

F V sodobno arhitekturo.

Slika 3
Samostan in samostansko dvorišče v Kostanjevici na Dolenjskem
(Vir: B. Tepina, Spoznajmo likovni svet, Likovna vzgoja za 6. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 2006.)

Opomba: V zeleno območje se pri 11. nalogi uvrščata samo odgovora A in B, odgovor D pa v rdeče območje.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri likovni vzgoji določajo mejo med polovicama dosežkov, so rešili:

Naloge:
2.3, 3.2, 13.2, 14.1, 15.1, 16.3

Vsebine:
Slikanje
Prostorsko oblikovanje (arhitektura)
Kiparstvo

Kognitivne ravni:
Pri dveh nalogah (14.1 in 15.1) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje), pri štirih nalogah (2.3, 3.2, 13.2 in 16.3) pa na II. kognitivni ravni (uporaba znanja, razumevanje).

Učenci:
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo področje likovne umetnosti (kiparstvo, kipar) (**naloga 14.1**) in vrste kipov (obhodni kip) (**naloga 15.1**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi razumejo značilnosti gradnje (polodprti prostor) (**naloga 13.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo pri prostorskem učinkovanju barv utemeljiti uporabo nekaterih barvnih tonov (**naloga 2.3**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo utemeljiti tonsko slikanje kot način prikazovanja plastičnosti (**naloga 3.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo utemeljiti likovne pojme, povezane z umetniškim kiparskim delom (**naloga 16.3**).

Naloge rumenega območja so od učencev zahtevale prepoznavanje, razumevanje in utemeljevanje likovnih pojmov ob reprodukcijah na barvni prilogi.

Zgleda:

3. naloga

Oglej si sliko Toneta Kralja Jaz in moja žena (glej sliko 1 na barvni prilogi) in oceni, kako je slikar prikazal **plastičnost** (tridimenzionalnost, zaobljenost) ljudi, predmetov in prostora.
*Obkroži črko pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

A S primarnimi barvami.

B S sekundarnimi barvami.

C Z barvno modulacijo.

D Z barvno modelacijo.

E S tonskim slikanjem.

Opomba: V rumeno območje se pri 3. nalogi uvršča samo odgovor E, odgovor D pa sodi nad modro območje.

Slika 1
Tone Kralj: Jaz in moja žena, 1932
(Vir: P. Ciuha, M. Plazar, Likovna vzgoja, Učbenik za likovno vzgojo v 9. razredu osnovne šole, Mladinska knjiga, Ljubljana 2008.)

14. naloga

Kako imenujemo umetnike, kakor je France Rotar, ki je oblikoval likovno delo, prikazano na sliki (glej sliko 4 na barvni prilogi)?

Odgovor napiši na črto.

_____

Slika 4
France Rotar: Razrezana krogla IV, 1976, bron
(Vir: B. Tepina, Spoznajmo likovni svet, Likovna vzgoja za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 2009.)

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri likovni vzgoji določajo mejo zgornje četrtine dosežkov, so rešili:

Naloge:
1.1, 2.1, 2.2, 6.1, 6.2, 11.3

Vsebine:
Obče znanje
Slikanje
Perspektiva
Prostorsko oblikovanje (arhitektura)

Kognitivne ravni:
Pri eni nalogi (1.1) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje) in pri petih nalogah (2.1, 2.2, 6.1, 6.2 in 11.3) na II. kognitivni ravni (uporaba znanja, razumevanje).

Učenci:
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo likovno področje (slikanje, slikarstvo) (**naloga 1.1**);
- pravila centralne (središčne) perspektive znajo uporabiti pri risanju risbe v perspektivi (**nalogi 6.1, 6.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo povzeti uporabnost prostora (**naloga 11.3**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo utemeljiti izbor barvnih tonov za doseganje prostorskega učinkovanja barv (**nalogi 2.1, 2.2**).

Odgovori učencev pri večini nalog rdečega območja zahtevajo že višje miselne procese, kakor so uporaba, utemeljevanje in povzemanje.

Zgled:

2. naloga

Slikar Tone Kralj je na sliki Jaz in moja žena izrabil možnost **prostorskega učinkovanja barv** (glej sliko 1 na barvni prilogi). Presodi, kateri barvni toni se na sliki na videz približujejo.
*Obkroži črko pred **tremi** pravilnimi odgovori.*

A Svetli barvni toni.

B Temni barvni toni.

C Topli barvni toni.

D Hladni barvni toni.

E Oker barvni toni.

F Modri barvni toni.

Slika 1
Tone Kralj: Jaz in moja žena, 1932
(Vir: P. Ciuha, M. Plazar, Likovna vzgoja, Učbenik za likovno vzgojo v 9. razredu osnovne šole, Mladinska knjiga, Ljubljana 2008.)

Opomba: V rdeče območje se pri 2. nalogi uvrščata odgovora A in C, odgovor E pa v rumeno območje.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri likovni vzgoji določajo mejo zgornje desetine dosežkov, so rešili:

Naloge:
4.1, 5.3, 6.3, 6.4, 8.1, 9.1, 9.2, 10.1, 12.1, 13.1, 13.3, 15.2, 16.2, 17.1

Vsebine:
Obče znanje
Risanje
Slikanje
Grafika
Prostor
Kiparstvo

Kognitivne ravni:
Pri petih nalogah (4.1, 8.1, 9.1, 9.2 in 12.1) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje) in pri treh nalogah (15.2, 16.2 in 17.1) na II. kognitivni ravni (uporaba znanja, razumevanje). Pri šestih nalogah (5.3, 6.3, 6.4, 10.1, 13.1 in 13.3) na III. kognitivni ravni pa smo preverjali uporabo miselnih procesov povezovanja, analize …

Učenci:
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo ustrezni prostorski ključ (**naloga 4.1**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo pojem s področja grafike (**naloga 8.1**);
- med grafičnimi tehnikami razlikujejo tehnike visokega tiska (**nalogi 9.1, 9.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi prepoznajo vrsto gradnje (**naloga 12.1**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo sklepati o vrsti kipa (**naloga 15.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo nekatere likovne pojme uvrstiti v področje kiparstva (**naloga 16.2**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo uvrstiti posodo glede na način izdelave (**naloga 17.1**);
- znajo ustvariti iluzijo tridimenzionalnosti z ustrezno izbiro barv (**naloga 5.3**);
- znajo načrtovati prostorsko risbo po pravilih centralne (središčne) perspektive (**nalogi 6.3, 6.4**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo analizirati likovno kompozicijo (**naloga 10.1**);
- ob reprodukciji na barvni prilogi znajo povezati – načrtovati nov prostor in ohraniti značilnosti obstoječega polodprtega prostora (**nalogi 13.1, 13.3**).

Odgovori učencev pri nalogah modrega območja zahtevajo poleg nižjih (prepoznavanje, razločevanje) tudi višje (sklepanje, uvrščanje) in najvišje (načrtovanje, analiziranje) miselne procese.

Zgleda:

9. naloga

Spodaj imaš naštetih nekaj grafičnih tehnik. Izberi dve, za kateri veš, da ju uvrščamo v tehniko **visokega tiska.**

*Obkroži črko pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

A Monotipija.

B Suha igla.

C Lesorez.

D Jedkanica.

E Linorez.

10. naloga

Dobro si oglej umetniško delo Maksima Sedeja Pogreb (glej sliko 2 na barvni prilogi). Presodi, katero **kompozicijo** je umetnik uporabil na grafiki.

Odgovor napiši na črto.

_____

Slika 2

Maksim Sedej: Pogreb, 1933, linorez

(Vir: Dolenjski muzej, Likovnopedagoška zbirka, Dolenjski muzej, Novo mesto 2003.)

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih s 65 % uspešnostjo niso rešili niti učenci z najvišjimi dosežki.

Naloge:
3.1, 5.4, 17.2

Vsebine:
Slikanje
Kiparstvo

Kognitivne ravni:
Pri dveh nalogah (3.1 in 17.2) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (uporaba znanja, razumevanje), pri eni nalogi (5.4) pa uporabo miselnih procesov na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza …).

Nalogo druge taksonomske ravni (naloga 3.1) so učenci slabše reševali zaradi nepoznavanja strokovne terminologije (barvna modelacija). Tudi naslednje naloge (17.2) iste taksonomske stopnje učenci niso reševali pravilno, saj so poleg pravilnega odgovora (ljudska keramika) obkrožili tudi manj ustrezne odgovore in s tem izkazali nezanesljivo znanje. Pri nalogi 5, ki je zahtevala več zaporednih odgovorov, so učenci za določanje kolorističnega načina slikanja ob pravilni izbiri kompozicije in delno barve (le topla barva) napačno izbrali druge barve (5.4) in s tem izkazali nezanesljivo znanje.

Zgled:

17. naloga

Oglej si posodi na sliki (glej sliko 5 na barvni prilogi) in presodi, kam bi ju uvrstil.
*Obkroži črko pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

A Med vrteno keramiko.
B Med umetniško keramiko.
C Med keramično kiparstvo.
D Med ljudsko keramiko.
E Med industrijsko keramiko.

Slika 5
Bela in črna posoda
(Vir: B. Tepina, Spoznajmo likovni svet, Likovna vzgoja za 8. razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 2009.)

Opomba: Nad modro območje se pri 17. nalogi uvršča samo odgovor D, odgovor A pa sodi v modro območje.

DRUGI DEL PREIZKUSA ZNANJA

LIKOVNA NALOGA

K vrednotenju likovne naloge smo zaradi lažjega vrednotenja pristopili parcialno in vrednotili vsak element posebej s šeststopenjsko lestvico. Pri vsakem od elementov vrednotenja (likovni problem, likovna tehnika in likovni motiv) je bilo mogoče doseči maksimalno pet točk. Zaradi večje objektivnosti je vrednotenje likovnih nalog potekalo komisijsko: vsak od treh popravljalcev je dal ločeno točke za vsakega od elementov vrednotenja. Končno število točk je bilo povprečje točk vseh treh popravljalcev.

V likovni nalogi s področja risanja smo preverjali kognitivne, psihomotorične in afektivne cilje. Pri likovnem problemu smo vrednotili znanje o proporcih človeške figure in o upodobitvi zunanjega prostora, pri likovni tehniki sposobnost izkoriščanja možnosti izražanja s svinčnikom, pri motivu pa izvirnost, domišljijo in skladnost motiva z likovnim problemom in z likovno tehniko.
Učenci so rešili/narisali likovno nalogo tako, da so sledili navodilom.

Skupni dosežki učencev pri celotni likovni nalogi so bili glede na doseženo število točk uvrščeni v rumeno območje. Prav tako so bili skupni dosežki učencev tudi pri vsakem od posameznih elementov likovne naloge uvrščeni v isto – rumeno – območje, ki označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov.

Zgled:

Reši naslednjo nalogo:

Nariši človeško figuro v zunanjem prostoru tako, da upoštevaš proporce, ki veljajo za odraslega človeka. Riši s svinčnikom in izkoristi možnosti, ki jih ponuja ta risarska tehnika. Pri upodabljanju motiva in pri njegovi postavitvi v prostor bodi čimbolj izviren.

Riši s svinčnikom na priloženi prazni list papirja v navpičnem ali vodoravnem formatu.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI TEHNIKI IN TEHNOLOGIJI

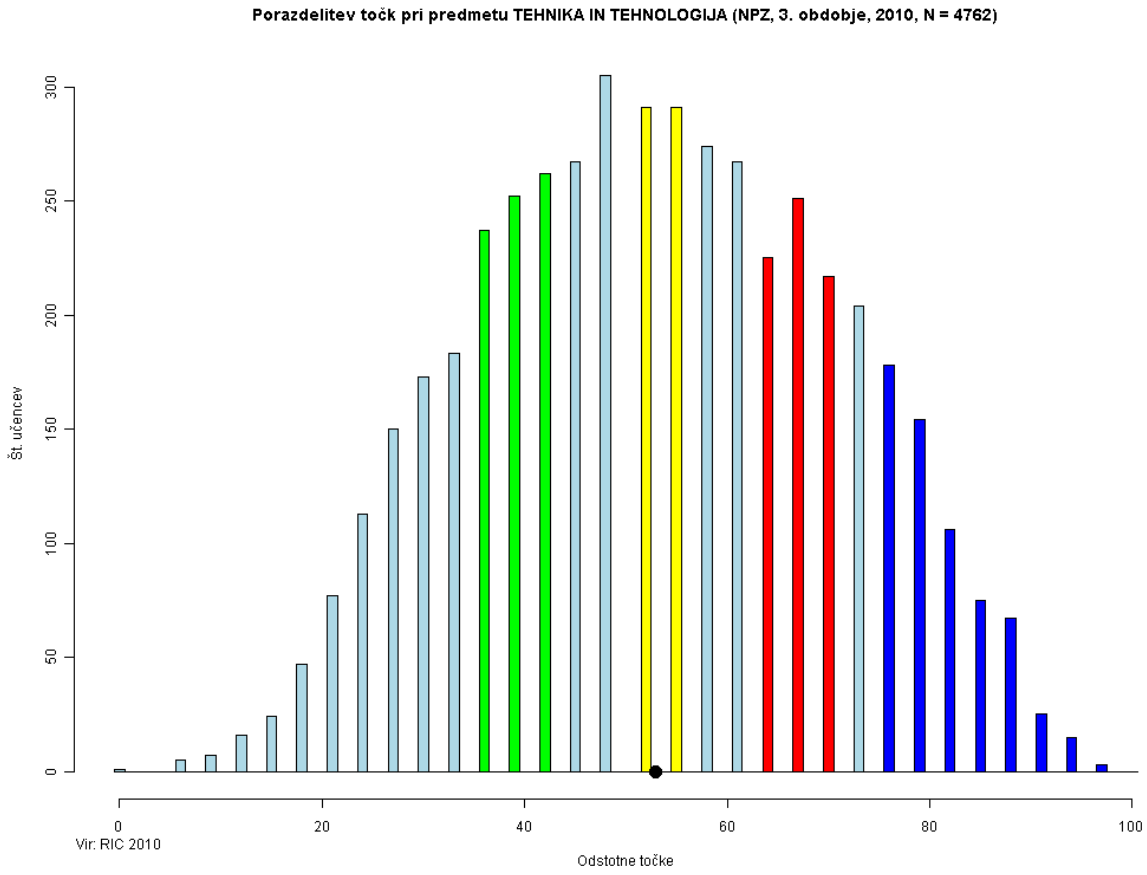

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje zajema učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov.

Učenci v zelenem območju:

- z risbe v pravokotnih projekcijah prepoznajo preprosto geometrijsko telo, z analizo risbe pravokotne projekcije predmeta izberejo ustrezno risbo v izometrični projekciji [1, 10];
- pridobljeno znanje, vezano na izdelek, uporabijo pri reševanju življenjske situacije in razumejo pomen pravilnega poteka načrtovanja od ideje do izdelka [5];
- poznajo vire električne napetosti in njihovo delovanje, znanje uporabijo pri samostojnem reševanju nove situacije [7, 18.3];
- razlikujejo razstavljive in nerazstavljive zveze [12.2].

Učenci v zelenem območju so uspešno rešili šest postavk.

Ena naloga preverja znanje in poznavanje (naloga 12.2), tri naloge preverjajo razumevanje in uporabo (naloge 1, 5, 7), dve nalogi pa sta uvrščeni v tretjo raven – analiza in samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje (nalogi 10, 18.3).
Učenci v zelenem območju znajo uporabiti in analizirati pravokotno projekcijo v praksi, znajo pridobljeno znanje o izdelku uporabiti in prestaviti v konkretno življenjsko situacijo. Dobro poznajo vire električne napetosti in njihovo delovanje in pravilno sklepajo o medsebojnem odnosu med virom napetosti in uporabnikom. Na prikazanem zgledu spajanja kovin prepoznajo nerazstavljivo zvezo.

Zgled 1:

10. naloga

Na risbi spodaj je narisan predmet v vseh treh pogledih pravokotne projekcije.

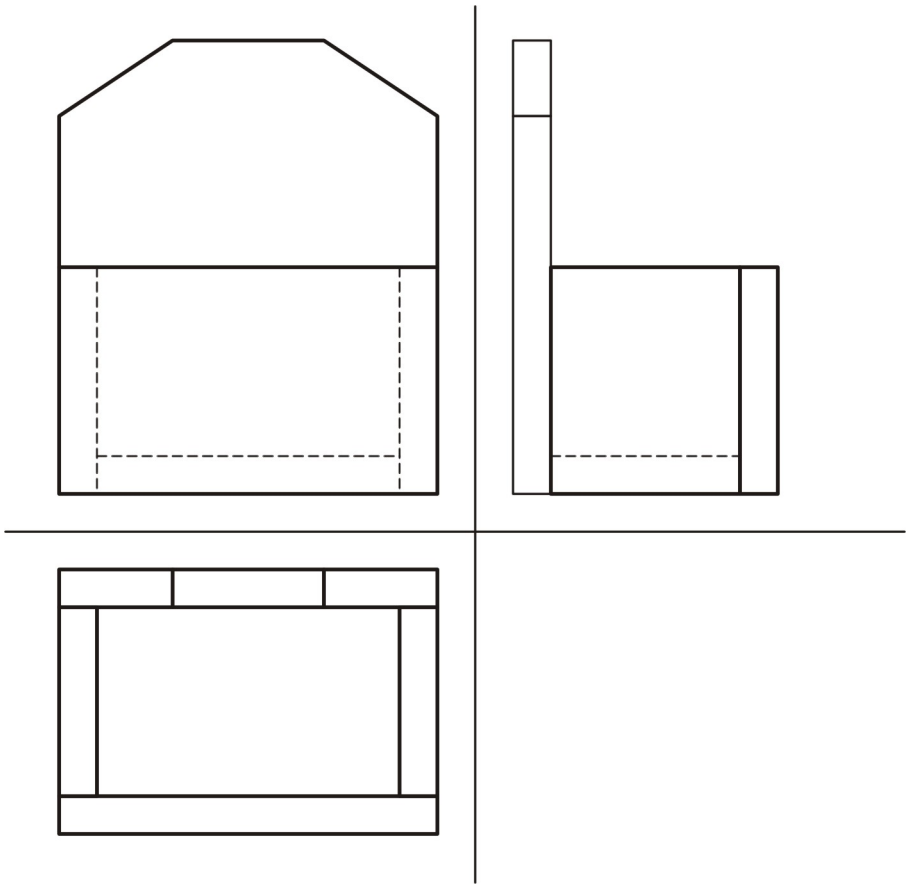

Na kateri od risb spodaj je v izometrični projekciji narisan predmet, ki je zgoraj prikazan v pravokotni projekciji?

Obkroži črko nad pravilno risbo.

A B C D

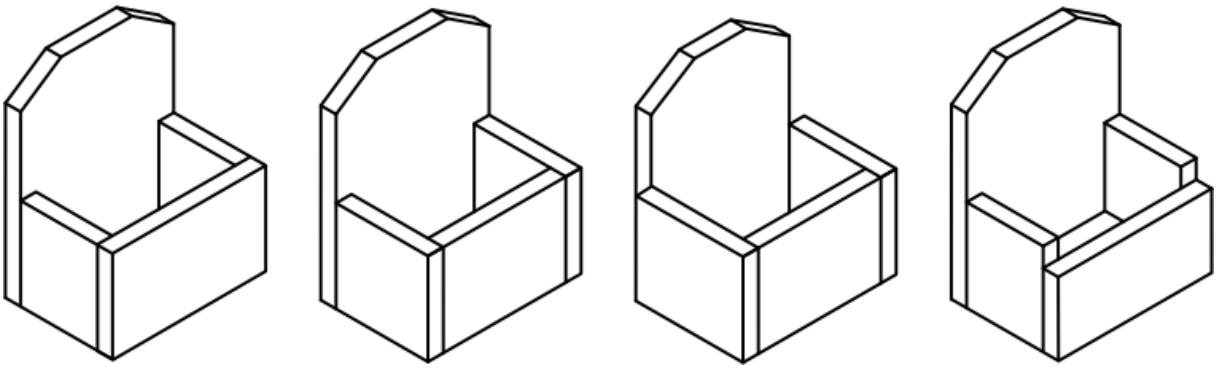

Področje: dokumentacija
Kognitivno področje: III. raven – analiza

Zgled 2:

12. naloga

Žiga je pri pouku izdelal sidro iz kovine.

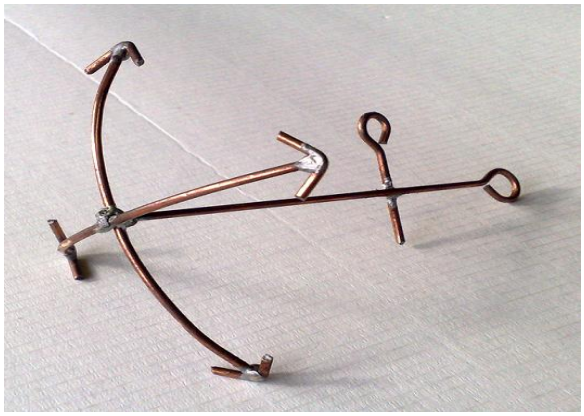

b) Kateri postopek spajanja kovin je uporabil pri izdelavi sidra?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Vijačenje.

B Varjenje.

C Lotanje.

D Kovičenje.

Področje: gradiva in obdelave
Kognitivno področje: I. raven – znanje in poznavanje

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. To so učenci med 45. in 55. kvantilom.

Učenci v rumenem območju:

- razlikujejo med razstavljivimi in nerazstavljivimi zvezami [2];
- pravilno izberejo ustrezno orodje za različne postopke obdelave kovin [9, 14.2];
- razlikujejo med ročnim in računalniškim krmiljenjem [13.2];
- prepoznajo tipične izdelke iz kovin [17.1];
- predvidijo, kako odložiti predmet, ko bo dotrajal [17.2];
- analizirajo delovanje vezja z dvema stikaloma in žarnico [18.1];
- razlikujejo med obnovljivimi in neobnovljivimi energetskimi viri [19.1].

Uspešno so rešili osem postavk.

V rumenem področju prevladujejo naloge II. kognitivne ravni (2, 13.2, 17.1, 17.2), dve nalogi zajemata I. kognitivno raven (9, 19.1), dve nalogi pa III. kognitivno raven (14.2, 18.1). Učenci ob opisu prepoznajo postopek spajanja kovin. Pravilno izberejo ustrezno orodje za različne postopke obdelave. Prepoznajo računalniško krmiljene stroje. Prepoznajo izdelke iz različnih materialov. Analizirajo delovanje preprostega električnega vezja. Razlikujejo med obnovljivimi in neobnovljivimi viri energije.

Zgled 1:

14. naloga

Pri obdelavi kovin potrebujemo za različne obdelovalne postopke različno orodje.

b) Na levi strani je naštetih sedem polizdelkov iz kovin, na desni pa so tri vrste orodja za odrezavanje kovin. Orodje je označeno s številkami od 1 do 3.

Na prazna polja pred imeni polizdelkov vpiši ustrezno številko orodja, s katerim ta polizdelek odrezujemo.

_____ Cev premera 30 mm.

_____ Bakrena pločevina debeline 0,5 mm.

_____ Palica preseka 10 x 10 mm.

_____ Varilna žica debeline 1 mm.

_____ Aluminijasta pločevina debeline 1 mm.

_____ 20 mm širok trak pločevine debeline 3,5 mm.

_____ Izolirana telefonska žica.

1 Žaga za železo.

2 Škarje za kovine.

3 Klešče ščipalke.

Področje: gradiva in obdelave
Kognitivno področje: III. raven – samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje

Zgled 2:

18. naloga

Na sliki spodaj sta prikazani shemi električnega kroga z žarnico Ž, z virom napetosti in z dvema stikaloma S1 in S2.

a) Stikali sta navadni. Stanje stikal S označimo z 1 takrat, ko je sklenjeno, in z 0, ko je razklenjeno.

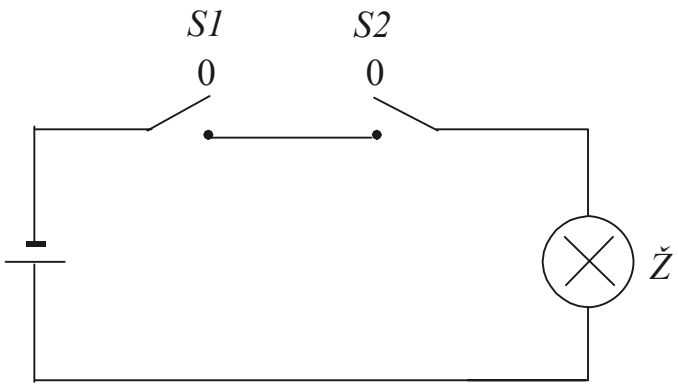

V katerih kombinacijah stikal žarnica sveti?

V preglednici izpolni stolpec za stanje žarnice Ž. Ko žarnica sveti, označi, da je v stanju 1, ko pa ne sveti,označi, da je v stanju 0.

S_1	S_2	Ž
0	0	
0	1	
1	0	
1	1	

Področje: tehnična sredstva
Kognitivna raven: III. raven – analiza

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje zajema učence, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Učenci v rdečem območju:

- razlikujejo med izhodnimi in vhodnimi funkcijami računalnika [13.1];
- prepoznajo različne vrste orodja, ki se uporabljajo pri obdelovalnih postopkih kovin [14.1];
- s skice v pravokotnih projekcijah določijo dimenzije predmeta v izometrični projekciji [16.1];
- analizirajo delovanje vezja z dvema menjalnima stikaloma in žarnico in izpolnijo preglednico stanj [18.2];
- med različnimi tipi elektrarn prepoznajo tiste, ki neposredno ne povečujejo deleža toplogrednih plinov [19.2].

Uspešno so rešili pet postavk.

Poleg nalog I. kognitivne ravni (14.1, 16.1, 19.2) uspešno rešujejo tudi posamezne naloge, ki zahtevajo uporabo znanja – II. kognitivna raven (13.1), in naloge, ki zahtevajo analizo – III. kognitivna raven (18.2).
Uspešni so pri nalogah, ki zahtevajo prepoznavanje vloge računalnika v povezavi z zunanjimi napravami, povezanimi z njim, pravilno poimenujejo različne vrste orodja, poznajo nekatere značilnosti elektrarn in pravilno analizirajo delovanje električnih vezij s stikali. Delno so uspešni pri skiciranju zahtevnejšega predmeta v izometrični projekciji.

Zgled 1:

13. naloga

Na računalnik lahko priključimo različne zunanje enote. Pri tem se informacije prenašajo od računalnika k napravi ali narobe.

a) Kateri od naštetih dogodkov so za osebni računalnik vhodni in kateri izhodni?

Za naštete primere obkroži besedo »Vhodna«, če je dogodek/postopek za osebni računalnik vhodna funkcija (informacija), oziroma besedo »Izhodna«, če je ta funkcija izhodna.

A	V tiskalniku je zmanjkalo papirja.	Vhodna	Izhodna
B	Premikanje miške.	Vhodna	Izhodna
C	Pritisnemo tipko na tipkovnici.	Vhodna	Izhodna
D	Predvajanje glasbe prek računalniških zvočnikov.	Vhodna	Izhodna
E	Govorjenje v mikrofon, priključen na računalnik.	Vhodna	Izhodna
F	Zapis datoteke na USB ključ.	Vhodna	Izhodna
G	Prikaz zaslonske slike.	Vhodna	Izhodna

Področje: informacijska tehnologija
Kognitivno področje: II. raven – razumevanje in uporabo

Zgled 2:

15. naloga

Preprosto in uporabno stojalo za telefon si je Mitja izdelal iz enega kosa gradiva iz umetne snovi tako, da ga je segretega upogibal.

b) Na prazne črte pred fazami procesa zapiši številke od 1 do 5 tako, da bo postopek izdelave stojala za telefon pravilen. Z 1 označi fazo, ki jo je Mitja izvedel najprej, s 5 pa fazo, ki jo je izvedel nazadnje.

_____ Izdelava tehnično-tehnološke dokumentacije.

_____ Iskanje in skiciranje idej.

_____ Priprava proizvodnje.

_____ Vrednotenje dela.

_____ Izdelava stojala.

Področje: tehnična sredstva
Kognitivno področje: I. raven – znanje in poznavanje

MODRO OBMOČJE

Modro območje zajema učence, ki so v zgornji desetini dosežkov.

Učenci v modrem območju:

- utemeljijo risanje v pravokotni projekciji z vidika poznavanja projekcij in uporabe pravokotne projekcije [4];
- poznajo vrste orodja za obdelavo kovin in jih znajo pravilno poimenovati [12.3];
- pravilno razvrstijo umetne snovi na termoplaste in duroplaste [15.1];
- poznajo postopke izdelave izdelkov iz umetne snovi, postopke znajo poimenovati in jih pravilno razvrstiti [15.2];
- znajo si ustvariti prostorsko predstavo predmeta, narisanega v pravokotni projekciji, in ga skicirajo v izometrični projekciji [16.2, 16.3];
- vedo, od česa je odvisna smer vrtenja enosmernega električnega motorčka [20.2].

V modrem območju so učenci uspešno rešili sedem postavk.

V modrem območju uspešno rešujejo naloge II. kognitivne ravni (4, 12.3, 15.2, 16.2) in III. kognitivne ravni (16.3, 20.2), ki zahtevata višje miselne procese (uporabo znanja, analizo, sintezo). Iz I. kognitivne ravni se je v modro območje uvrstila naloga 15.1.
Učenci v tem območju imajo razvite prostorske predstave, uspešneje rešujejo zahtevnejše naloge na temo električnih krogov in posledic spreminjanja polaritete baterij v električnih krogih z elektromotorjem. Poznajo vrste orodja, pripomočke in obdelovalne postopke za obdelavo različnih gradiv (umetne snovi, kovine).

Zgled 1:

15. naloga

Preprosto in uporabno stojalo za telefon si je Mitja izdelal iz enega kosa gradiva iz umetne snovi tako, da ga je segretega upogibal.

a) V katero skupino plastov sodi gradivo, iz katerega je izdelal stojalo?

Odgovor zapiši na črto.

_____

Področje: gradiva in obdelave
Kognitivno področje: I. raven – znanje in poznavanje

Zgled 2:

20. naloga

b) Pri vezavi enosmernega motorja z baterijo, kakor jo prikazuje shema z oznako A, se gred motorja vrti v smeri urnega kazalca.

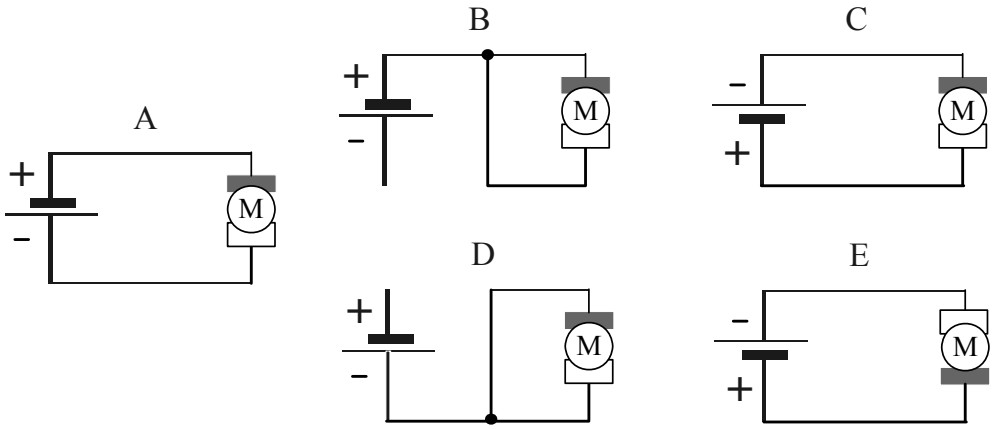

Kako se vrti gred pri vezavah, ki jih prikazujejo sheme z oznakami B, C, D in E?

V tabeli označi z znakom X pravilni odgovor. V vsaki vrstici je možen samo en znak X, primer rešitve je vrstica A.

	Smer urnega kazalca	Nasprotna smer urnega kazalca	Se ne vrti
A	*X*		
B			
C			
D			
E			

Področje: tehnična sredstva
Kognitivno področje: III. raven – samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje

NALOGE NAD MODRIM OBMOČJEM

To so naloge, ki so jih tudi učenci z najvišjimi dosežki reševali z manj kakor 65 % uspešnostjo. Ugotovitve zato veljajo za celotno populacijo.

Učenci:

- ne ločijo bistvenih razlik med dvotaktnim in štiritaktnim bencinskim ali dieselskim motorjem [3];
- znanja s področja gonil ne znajo uporabiti na konkretnih primerih v praksi [6];
- ne poznajo temeljnih značilnosti posameznih vrst gradiv (korozivnost) in osnovnih obdelovalnih postopkov, značilnih za posamezna gradiva [8];
- ne znajo pojasniti namena gonil v napravah in strojih in ne izraziti prestavnega razmerja pri polžastem gonilu [11.1, 11.2, 20.1];
- ne ločijo med gradivi in polizdelki in ne znajo utemeljiti uporabnosti posameznih polizdelkov [12.1].

Nad modro območje se je uvrstilo sedem nalog.

V tem območju so naloge II. kognitivne ravni (3, 11.2, 12.1) in III. kognitivne ravni (6, 8, 11.1, 20.1).
Iz nalog, ki so se uvrstile nad modro območje, lahko sklepamo, da učenci izrazito slabo poznajo področje gonil (zobniške, verižne prenose itd.), zlasti namen in uporabo posameznih vrst gonil v napravah in strojih. Gonila obvladajo na osnovni ravni znanja in (pre)poznavanja. Tudi najboljši učenci ne ločijo med gradivi in polizdelki in ne poznajo pogojev za uspešno uporabo nekaterih obdelovalnih postopkov in vrst spajanja, ki so značilni za posamezne vrste gradiv.

Zgled 1:

6. naloga

Jože se pelje z dvokolesom na prestave. Kjer so pedali, ima dvokolo 3 zobnike, tam, kjer je gred zadnjega kolesa, pa ima 5 zobnikov. Prestave je Jože nastavil tako, kakor jih prikazuje skica spodaj.

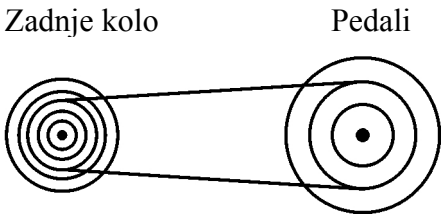

Katero kombinacijo zobnikov mora Jože izbrati, da se bo najlaže povzpel na vrh zelo strmega klanca?

Obkroži črko nad pravilno skico.

A

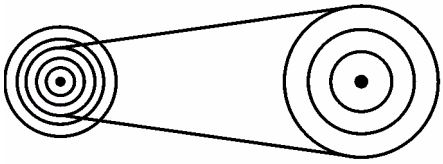

B

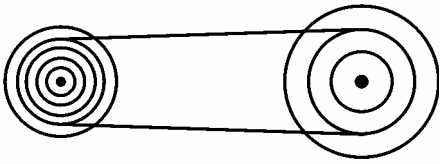

C

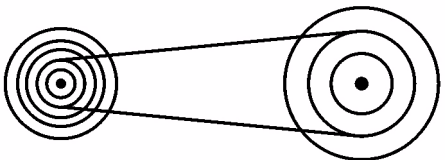

D

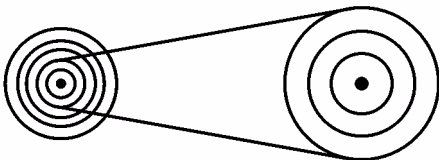

Področje: tehnična sredstva
Kognitivno področje: III. raven – samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje

Zgled 2:

8. naloga

Na Markovi šoli nameravajo prekriti uto na dvorišču. Na voljo imajo aluminijasto, bakreno in železno pločevino in plošče akrilnega (pleksi) stekla.

Kateri polizdelek morajo izbrati, da bodo lahko dele spajali z lotanjem (spajkanjem), kritine pa ne bo treba pred korozijo zaščititi z barvanjem?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Železno pločevino.

B Plošče iz akrilnega (pleksi) stekla.

C Bakreno pločevino.

D Aluminijasto pločevino.

Področje: gradiva in obdelave
Kognitivno področje: III. raven – samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

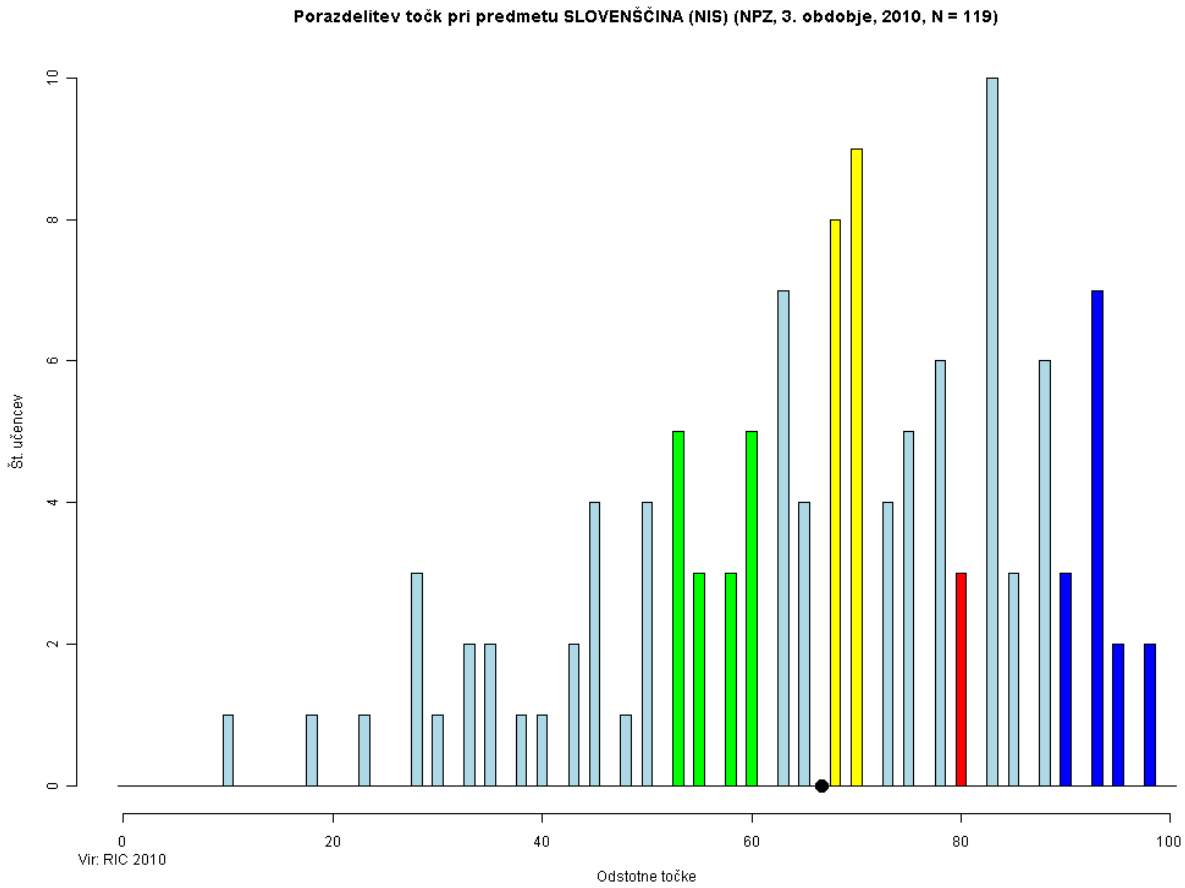

ZELENO OBMOČJE

V zelenem območju so učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo spodnjo mejo četrtine dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Kognitivne ravni: Pri petih nalogah (1, 3, 4, 6, 8 – skupaj 8 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (9 – ena postavka) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja), pri eni nalogi (14 – ena postavka) pa delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: V tem območju je zastopana večina tipov nalog. Največ je nalog obkroževanja, sledijo pa naloge alternativnega tipa, razvrščanja in kratkega odgovora ter polodprtega tipa.

Učenci:

- prepoznajo vrsto besedila (**naloga 1.1.1**);
- prepoznajo namen besedila (**naloga 1.3.1**);
- poiščejo podatek v besedilu (**naloge 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.6.1**);
- prepoznajo naslovnika besedila (**nalogi 1.8.1, 1.8.2**);
- razvrstijo dejavnosti v ustrezno zaporedje (**naloga 1.9.3**);
- poiščejo dejavnost za ustrezno ravnanje (**naloga 1.14.1**).

Učenci znajo poiskati osnovne podatke v besedilu ter prepoznati dejstva (namen besedila, vrsto besedila).

Zgled:

4. Izberi tri orodja, ki jih potrebujemo pri barvanju stanovanja.
Napiši jih na črte.

Orodja: *izvijač, odcejalna mrežica, čopič, žaga, oblič, valjček.*

_____

_____

_____

Cilj: Prepozna podatek v besedilu. Kognitivna raven: prepoznavanje Tip naloge: kratki odgovor

UMETNOSTNO BESEDILO
Kognitivne ravni: Pri dveh nalogah (2, 5 – skupaj 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri dveh nalogah (6, 8 – skupaj 2 postavki) pa na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V zelenem območju prevladujejo naloge kratkega odgovora in naloge obkroževanja.

Učenci:
- prepoznajo književno osebo (**naloga 2.2.2**);
- poiščejo podatek iz besedila (**naloga 2.5.1**);
- razumejo besedilo (**naloga 2.6.1**);
- poiščejo vzročno-posledične zveze (**naloga 2.8.1**).

Učenci znajo poiskati podatek v besedilu ter prepoznati dejstva. Izkazujejo razumevanje besedila in iščejo razlage za dogodke.

Zgled:

5. Katero besedo je iskal pajek? Odgovor napiši na črto.

_____

Cilj: Prepozna podatek v besedilu. Kognitivna raven: prepoznavanje Tip naloge: kratki odgovor

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo med polovicama dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Kognitivne ravni: Pri dveh nalogah (2, 5 – skupaj 3 postavke) smo preverjali miselne procese na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje) in pri dveh nalogah (10, 13 – skupaj 2 postavki) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Naloge uvrščamo med naloge dopolnjevanja, obkroževanja in naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- prepoznajo elemente besedila (**nalogi 1.2.1, 1.2.2**);
- prepoznajo podatek iz besedila (**naloga 1.5.1**);
- popravijo pravopisne napake (**naloga 1.10.1**);
- uporabijo besedno zvezo v pravilni obliki (**naloga 1.13.1**).

Učenci znajo prepoznati zahtevnejše podatke v besedilu in uporabiti osnovna slovnična in pravopisna pravila.

Zgled:

13. **Dopolni poved tako, da besedi v oklepaju postaviš v pravilno obliko.** Napiši ju na črto.

    Pred (dva tedna) _____ smo prebarvali stanovanje.

Cilj: Pozna slovnična pravila. Kognitivna raven: uporaba Tip naloge: kratki odgovor

UMETNOSTNO BESEDILO
Kognitivne ravni: Pri treh nalogah (1, 2, 3 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri dveh nalogah (6, 8 – skupaj 2 postavki) pa na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Prevladujejo naloge obkroževanja, sledijo naloge kratkega odgovora.

Učenci:
- prepoznajo avtorja besedila (**naloga 2.1.1**);
- prepoznajo književno osebo (**nalogi 2.2.1, 2.2.3**);
- poimenujejo besedilo glede na značilnosti zgradbe besedila (**naloga 2.3.1**);
- razumejo besedilo (**naloga 2.6.2**);
- poiščejo vzročno-posledične zveze (**naloga 2.8.2**).

Učenci prepoznajo zahtevnejše podatke v besedilu in razumejo težje dele besedila.

Zgled:

8. b) Zakaj se je pajek v torek, 23. marca, vrnil domov? Odgovor napiši na črto.

_____

Cilj: Prepozna vzročno-posledične zveze. Kognitivna raven: razumevanje Tip naloge: kratki odgovor

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (7 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (9 – skupaj 2 postavki) pa na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju sta nalogi obkroževanja in razvrščanja.

Učenci:

- znajo navesti vir prvotno objavljenega besedila (**naloga 1.7.1**);
- razvrstijo dejavnosti v ustrezno zaporedje (**nalogi 1.9.1, 1.9.2**).

Učenci znajo iz zapisa razbrati vir besedila in razumejo zaporedje dogodkov v besedilu.

Zgled:

9. Kako si sledijo dejavnosti v postopku barvanja? Pravilno zaporedje označi s številkami od 1 do 4.

_____ Pobarvajte strop.

_____ Valjček namočite v barvo in ga na mrežici odcedite.

_____ S primerno palico premešajte barvo.

_____ Z majhnim čopičem pobarvajte vse robove.

Cilj: Razvrsti dejavnosti v ustrezno zaporedje. Kognitivna raven: razumevanje Tip naloge: razvrščanje

UMETNOSTNO BESEDILO
Kognitivne ravni: Pri dveh nalogah (2, 4 – skupaj 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (9 – ena postavka) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja), pri eni nalogi (10 – ena postavka) pa delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Naloge uvrščamo med naloge kratkega odgovora.

Učenci:
- prepoznajo glavno književno osebo (**naloga 2.2.4**);
- poiščejo podatek v besedilu (**naloga 2.4.1**);
- razumejo vzroke počutja književne osebe (**naloga 2.9.1**);
- tvorijo besedilo s smiselno uporabo ključnih besed (**naloga 2.10.1**).

Učenci zelo dobro razumejo izhodiščno besedilo, tako da lahko s pomočjo razumevanja tega že tvorijo novo besedilo.
V rdečem območju pa so tudi tiste naloge, pri katerih so učenci lahko prepoznali podatke v besedilu le z uporabo znanja (kaj je glavna književna oseba).

Zgled:

9. Kaj je vplivalo na pajkovo slabo razpoloženje? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Pajkova bolezen.

B Slabo vreme.

C Strahopetna ljubezen.

Č Strah pred gospo Joži.

Cilj: Razume vzroke za počutje književne osebe. Kognitivna raven: razumevanje Tip naloge: obkroževanje

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Kognitivne ravni: Pri treh nalogah (10, 11, 12 – skupaj tri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja), pri dveh nalogah (14, 15 – skupaj tri postavke) pa delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Večina nalog je kratkega odgovora in polodprtega tipa.

Učenci:

- popravijo pravopisne napake (**naloga 1.10.1**);
- spremenijo glagolski čas (**naloga 1.11.1**);
- razumejo in uporabijo pojem glagola (**naloga 1.12.1**);
- poiščejo dejavnost za ustrezno ravnanje (**naloga 1.14.2**);
- ovrednotijo pozitivne posledice opravljene dejavnosti (**nalogi 1.15.1, 1.5.2**).

Učenci uporabijo znanje pravopisnih in slovničnih pravil ter na podlagi analize in sinteze prebranega besedila samostojno tvorijo novo besedilo z utemeljevanjem.

Zgled:

15. **Zakaj bi bil lahko zadovoljen in ponosen, potem ko bi sam uspešno prebarval svojo sobo? Utemelji z dvema razlogoma** in ju napiši v povedih na črte. Pomagaj si z naslednjimi ključnimi besedami.

    Ključne besede: *varčevanje denarja, polepšanje sobe, pohvala, novo znanje.*

    _____

    _____

    _____

Cilj: Vrednotenje dejavnosti. Kognitivna raven: analiza in sinteza Tip naloge: polodprta naloga

UMETNOSTNO BESEDILO
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (7 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogo kratkega odgovora.

Učenci:
- razumejo podatek iz umetnostnega besedila in ga parafrazirajo (naloga 7.1).

Učenci razumejo prenesen pomen besedila.

Zgled:

7. Kaj je pajek mislil s tem, ko je rekel: *»Jaz nisem paj`k, jaz sem zaj`c.«?*
Odgovor napiši na črto.

_____

Cilj: Parafrazira podatke iz besedila. Kognitivna raven: razumevanje Tip naloge: kratki odgovor

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

UMETNOSTNO BESEDILO

Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (10 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Naloga je polodprtega tipa.

Učenci:

- tvorijo besedilo z navedenim razlogom za srečo (**naloga 10.2**).

Naloga se je pričakovano uvrstila nad modro območje. Poleg težine in polodprtega tipa naloge je na uspešnost reševanja vplivalo tudi samo vprašanje in premalo natančna navodila za zapis razlogov.

Zgled:

10. Napiši dnevnik za soboto, 27. marca, ko je bil pajek Franci po dolgem času srečen. Zakaj je bil srečen? Uporabi vsaj dve ključni besedi. Napiši dve do štiri povedi.

Ključne besede: *poiskati, Janja, pajek, strah*.

Sobota, 27. marca

_____

_____

_____

_____

Cilj: Tvori besedilo. Kognitivna raven: sinteza Tip naloge: polodprta naloga

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

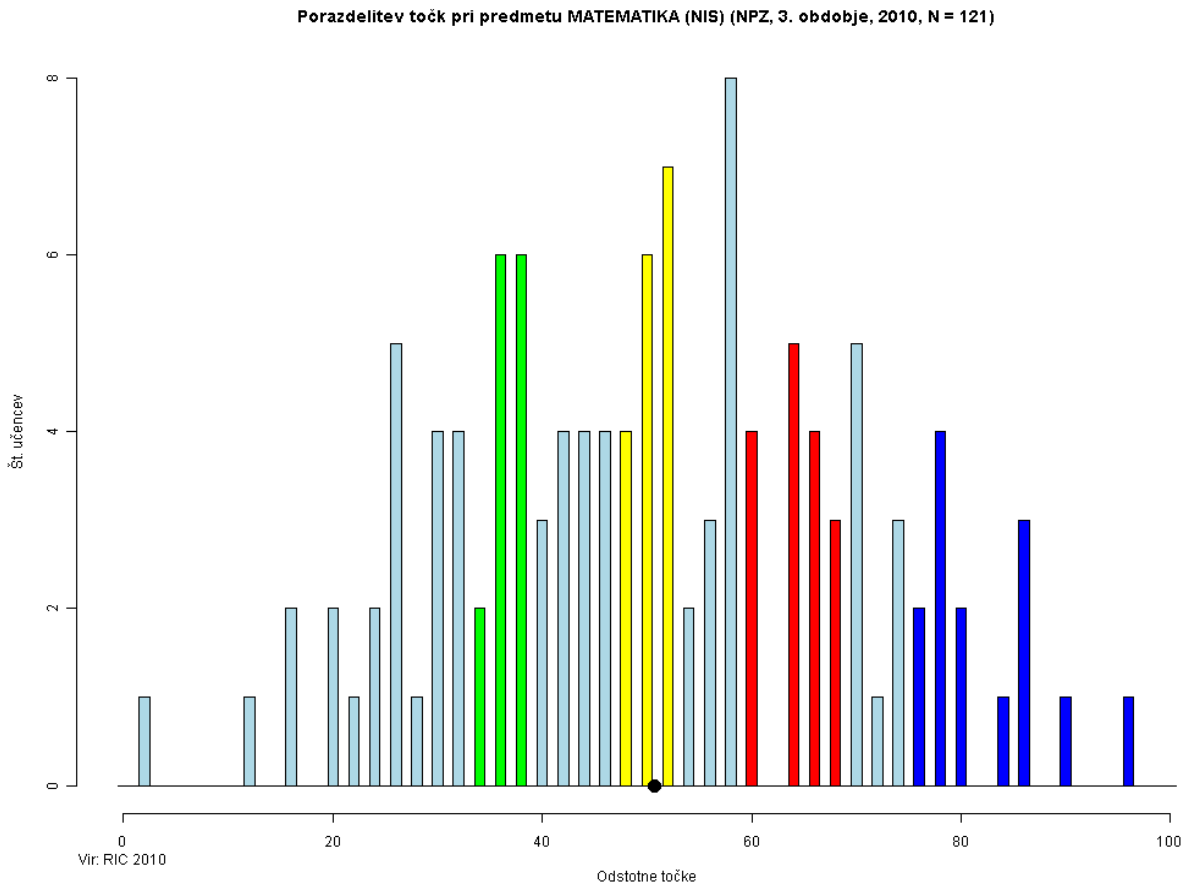

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo spodnjo mejo četrtine dosežkov.

Vsebine: Največ nalog zelenega območja je bilo s področja geometrije (5), sledijo aritmetične naloge (3) in dve nalogi, ki preverjata branje in uporabo podatkov.

Kognitivne ravni: Pri šestih nalogah (2, 3, 4, 5, 6, 7 – skupaj 9 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje) in pri dveh nalogah (8, 11 – skupaj 2 postavki) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Prevladuje tip nalog, pri katerih so morali učenci zapisati kratki odgovor.
Tri naloge so bile povezovalnega tipa.

Učenci:
- zapišejo število iz mestnih vrednosti (**naloga 2.1**);
- napišejo mestne vrednosti iz števila (**naloga 2.2**);
- prepoznajo mrežo kocke (**naloga 4.1**);
- prepoznajo in poimenujejo vrste kotov (**naloge 5.1, 5.3, 5.4**);
- poiščejo podatek glede na kriterij (**naloga 6.1**);
- razvrstijo podatek glede na kriterij (**naloga 6.2**);
- prepoznajo število daljic (**naloga 7.1**);
- nakažejo pot reševanja preproste besedilne naloge (**naloga 8.1**);
- razberejo podatek z grafa (**naloga 11.1**).

Učenci prepoznajo in poznajo dejstva in pojme, znajo poiskati podatke v matematičnih prikazih in znajo nakazati pot reševanja pri enostavnih problemskih nalogah.

Zgled:

2. naloga

b) Na črte napiši mestne vrednosti števila.

23 035

= _____ Dt _____ T _____ S _____ D _____ E

Cilj: Napiše mestne vrednosti števila. Kognitivna raven: poznavanje pojmov in dejstev Tip naloge: kratki odgovor

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo med polovicama dosežkov.

Vsebine: Po snovni pokritosti prevladuje aritmetika (4 naloge) pred branjem podatkov in geometrijo.

Kognitivne ravni: Pri treh nalogah (1, 5, 6 – skupaj 3 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje) in pri treh nalogah (9, 10, 12 – skupaj 4 postavke) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Tudi v rumenem območju prevladujejo naloge povezovanja in dopolnjevanja ter naloge kratkega odgovora.

Učenci:
- nadaljujejo zaporedje ulomkovega števila (**naloga 1.4**);
- prepoznajo in poimenujejo vrste kotov (**naloga 5.2**);
- razberejo podatek glede na kriterij (**naloga 6.3**);
- rešijo izraz (**nalogi 9.2, 10.1**);
- pisno delijo (**naloga 10.4**);
- narišejo kvadrat z danimi podatki (**naloga 12.3**).

Učenci znajo zapisati zaporedje ulomkovega števila, poiskati podatek v matematičnem prikazu po določenih kriterijih in rešiti preproste izraze (seštevanje, odštevanje, pisno deljenje z enomestnim deliteljem) ter narisati geometrijski lik (kvadrat).

Zgled:

10. naloga

č) $1\,383 : 3 =$

Cilj: Pisno deli z enomestnim deliteljem. Kognitivna raven: uporaba, izvajanje rutinskih postopkov Tip naloge: kratki odgovor

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Vsebine: Poleg geometrije in branja podatkov prevladuje področje aritmetike.

Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (1 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri štirih nalogah (9, 11, 12, 14 – skupaj 6 postavk) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (16 – ena postavka) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Tudi v rdečem območju pri skoraj vseh nalogah učenec zapiše kratki odgovor.

Učenci:
- nadaljujejo zaporedje decimalnih števil (**naloga 1.3**);
- rešijo izraz (**naloga 9.1**);
- uporabijo podatke z grafa (**naloga 11.3**);
- nastavijo izračun stranice kvadrata (**naloga 12.1**);
- izračunajo dolžino stranice kvadrata (**naloga 12.2**);
- označijo kvadrat (**naloga 12.4**);
- nakažejo pot reševanja preproste besedilne naloge (**naloga 14.1**);
- nakažejo pot reševanja sestavljene besedilne naloge (**naloga 16.1**).

Učenci znajo zapisati zaporedje decimalnih števil, uporabiti podatek iz matematičnega prikaza in rešiti težje izraze, izračunati stranico geometrijskega lika (kvadrata) in narisan lik tudi označiti. Učenci znajo nakazati tudi pot reševanja enostavnih in kompleksnih besedilnih nalog.

Zgled:

11. naloga

Graf prikazuje prevoženo pot petih kolesarjev v dveh dneh.

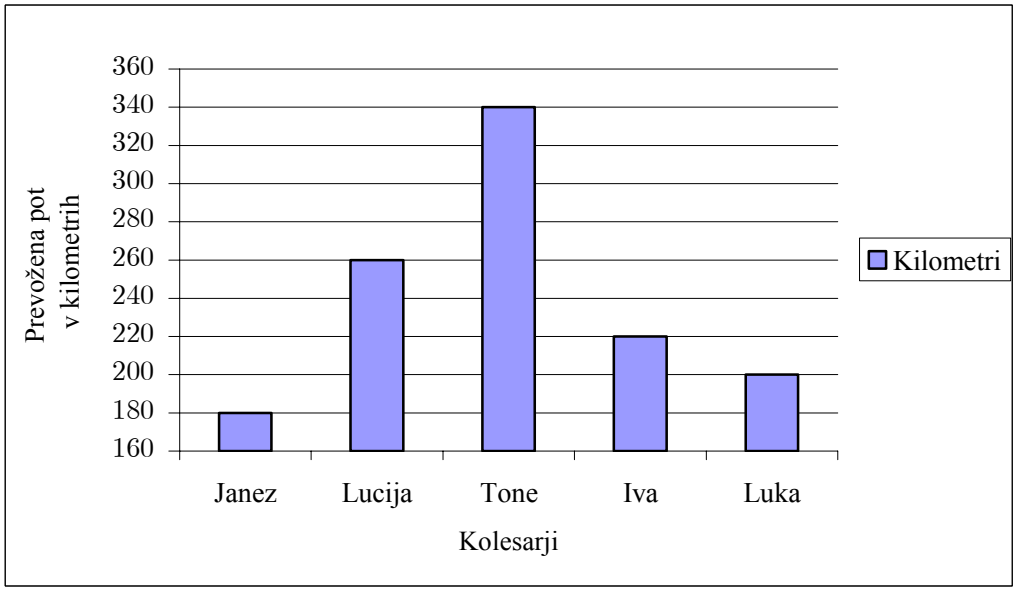

c) Koliko kilometrov daljšo pot je Lucija prevozila od Luka?
Odgovor napiši na črto.

Odgovor: _____

Cilj: Uporabi podatke z grafa. Kognitivna raven: uporaba Tip naloge: kratki odgovor

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Vsebine: Vsebinsko prevladuje področje aritmetike, sledita geometrija in branje podatkov.

Kognitivne ravni: Pri dveh nalogah (1, 7 – skupaj 3 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri šestih nalogah (8, 9, 10, 11, 14, 15 – skupaj 6 postavk) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (17 – skupaj 4 postavke) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Samo ena naloga je bila dopolnjevalnega tipa, vse preostale pa so bile naloge kratkega odgovora.

Učenci:
- nadaljujejo zaporedje naravnih števil (**naloga 1.1**);
- prepoznajo vzporedni daljici (**naloga 7.2**);
- prepoznajo skladnost, enakost daljic (**naloga 7.4**);
- rešijo preprosto besedilno nalogo (**naloga 8.2**);
- rešijo izraz (**nalogi 9.3, 10.2**);
- pisno množijo (**naloga 10.3**);
- primerjajo podatke z grafa (**naloga 11.2**);
- rešijo preprosto besedilno nalogo (**naloga 14.2**);
- upoštevajo zaporedje pri reševanju izraza (**naloga 15.1**);
- rešijo sestavljen izraz (**naloga 15.2**);
- rešijo sestavljeno besedilno nalogo (**naloga 16.1**);
- nakažejo pot reševanja kompleksne besedilne naloge (**naloge 16.2, 17.1, 17.3**);
- rešijo kompleksno besedilno nalogo (**naloge 16.3, 17.2, 17.4**).

Učenci prepoznajo medsebojno lego in skladnost daljic. Primerjati znajo podatke iz matematičnega prikaza ter rešiti težje in sestavljene izraze. Učenci znajo nakazati pot reševanja in rešiti enostavne in kompleksne besedilne naloge.

Zgled:

16. naloga

Čebelar je pridelal $689\ \ell$ medu. Pretočil ga bo v 5-litrske kozarce.

a) Koliko 5-litrskih kozarcev bo napolnil?

Reševanje:

Odgovor: _____

b) Nekaj medu je ostalo. Koliko litrskih kozarcev še potrebuje, da bo pretočil ves med?

Odgovor: _____

	3

Cilj: Rešuje kompleksno nalogo.
Kognitivna raven: analiza
Tip naloge: kratki odgovor

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Vsebine: Večina nalog je s področja aritmetike.

Kognitivne ravni: Pri 4 nalogah (1, 3, 7 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje) in pri eni nalogi (13 – dve postavki) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Prevladujejo naloge kratkega odgovora.

Učenci ne:
- nadaljujejo zaporedja naravnih števil (**naloga 1.2**);
- prepoznajo dele celote (**nalogi 3.1, 3.2**);
- prepoznajo pravokotni daljici (**naloga 7.3**);
- rešijo preproste besedilne naloge z imenovanimi števili (**nalogi 13.1, 13.2**).

Presenetljivo je, da so se v tem območju znašle tudi naloge , ki preverjajo znanje prve taksonomske ravni, torej osnovna matematičnega znanja (nadaljevanje zaporedja naravnih števil, deli-celote). Po pričakovanjih pa se je v to območje uvrstila 13. naloga, ki je preverjala uporabo matematičnega znanja.

Zgled:

1. naloga

Nadaljuj dana zaporedja.

b)

15 460	15 360	15 260			

Cilj: Nadaljuje zaporedje naravnih števil po 100.
Kognitivna raven: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev
Tip naloge: kratki odgovor

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

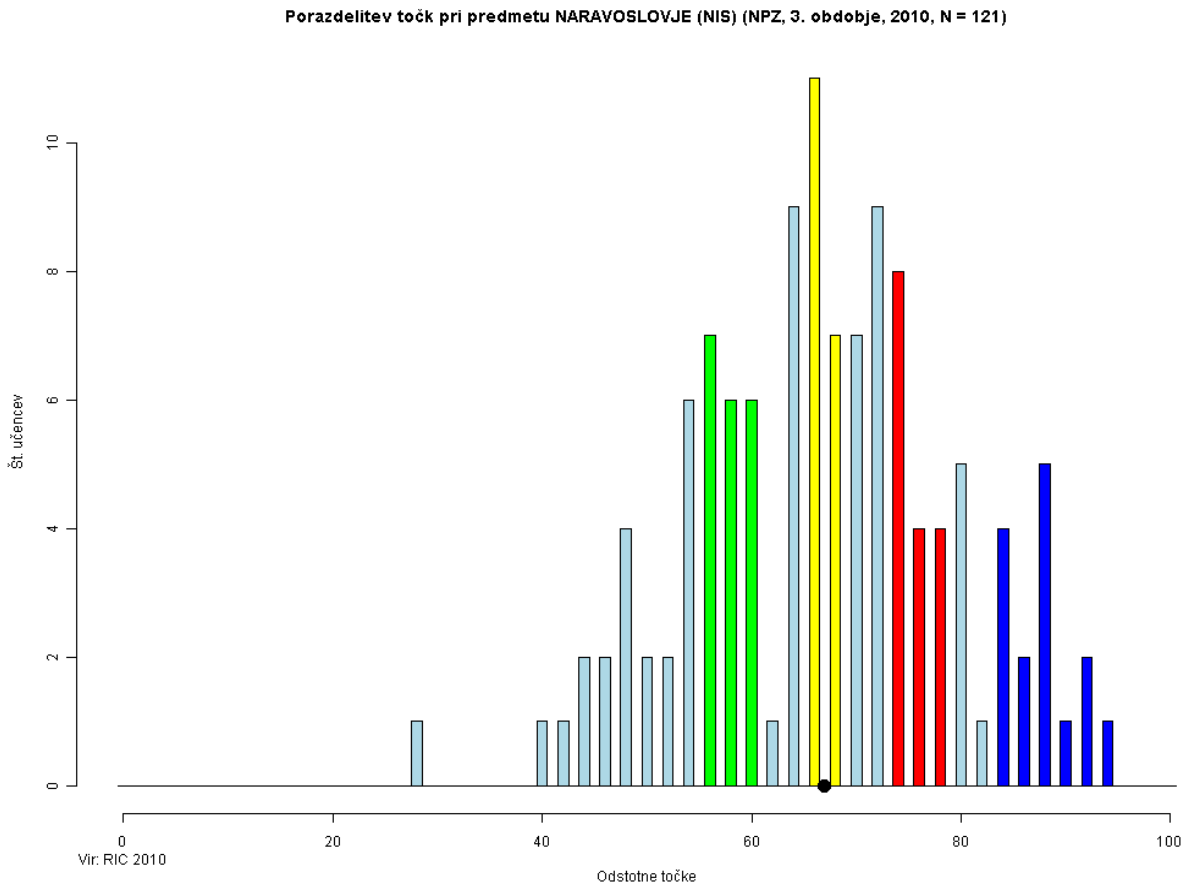

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri naravoslovju določajo spodnjo mejo četrtine dosežkov

Biologija
Kognitivne ravni: Pri petih nalogah (1, 2, 3, 5, 6 – skupaj 11 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri treh nalogah (7, 8, 9 – skupaj 5 postavk) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja), pri eni nalogi (11 – ena postavka) pa procese na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Od skupaj 17 postavk smo jih 8 preverjali z nalogami, pri katerih so morali učenci zapisati kratki odgovor; 7 postavk je bilo tipa obkroževanja in po ena postavka dopolnjevalnega in polodprtega tipa.

Učenci:
- poznajo plod drevesa (**naloga 1.1.1**);
- prepoznajo živali gozdnih tal (**naloge 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3**);
- poznajo dihalni organ postrvi (**naloga 1.3.2**);
- poznajo dihalni organ sove (**naloga 1.3.3**);
- prepoznajo kosti noge (**naloge 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3**);
- prepoznajo škodljive vplive na živčevje (**nalogi 1.6.1, 1.6.2**);
- predvidijo negativno posledico sončenja (**naloga 1.7.1**);
- predvidijo ustrezno ravnanje pri sončenju (**naloga 1.7.3**);
- razumejo zaščito pred klopom (**naloga 1.8.1**);
- predvidijo posledice nepravilnega sedenja (**naloga 1.9.1**);
- argumentirajo prednosti proste reje živine (**naloga 1.11.1**).

Učenci prepoznajo pojme in dejstva s pomočjo slikovnega gradiva ali med ponujenimi podatki. Učenci znajo predvideti negativne posledice napačnega ravnanja in znajo navesti preventivne ukrepe. Učenci argumentirajo sodobne pristope/prakse iz vsakdanjega življenja.

Zgled:

7. naloga

Mojca na sliki se je med poletnimi počitnicami sončila več ur na dan.

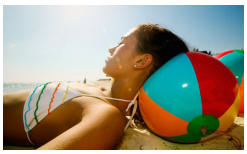

(Vir: http://static.guim.co.uk/sys-images/Travel/Pix/pictures/2009/2/19/1235043559212/Woman-sunbathing-on-beach-001.jpg)

b) Kako bi morala Mojca ravnati, da ne bi nastopile škodljive posledice sončenja?
Odgovor napiši na črto.

_____

Cilj: Predvidi ustrezno ravnanje pri sončenju. Kognitivna raven: uporaba, razumevanje Tip naloge: kratki odgovor

Kemija
Kognitivne ravni: Pri nalogi (2 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V zelenem območju je le naloga dopolnjevanja.

Učenci:
- razumejo uporabo kovin glede na njeno lastnost (**naloga 2.2.1**).

Zgled:

2. naloga

LASTNOSTI KOVIN:
– dobro prevajajo toploto,
– dobro prevajajo električni tok,
– imajo kovinski sijaj,
– imajo veliko trdoto,
– jih lahko oblikujemo.

Izmed naštetih izberi eno značilno lastnost kovin in dopolni povedi spodaj.

Električne žice so pogosto iz bakra, ker _____ .

Cilj: Poznajo prevodnost bakra. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba znanja Tip naloge: dopolnjevanje

Fizika
Kognitivne ravni: Pri treh nalogah (1, 2, 3 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (4 – skupaj 3 postavke) pa na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge dopolnjevanja in obkroževanja.

Učenci:
- izberejo elemente tlaka (**naloga 3.1.1**);
- prepoznajo izvor energije na Zemlji (**naloga 3.2.1**);
- poznajo delovanje električnega kroga (**naloga 3.2.3**);
- poznajo pretvarjanje energije (**naloga 3.3.1**);
- razumejo, kaj je delo (**naloge 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3**).

Učenci prepoznajo osnovne fizikalne pojme, dejstva in zakonitosti med ponujenimi podatki ali uporabijo znanje na opisanih primerih.

Zgled:

4. naloga

V katerih primerih Marko opravlja delo?
*Obkroži črke pred **tremi** pravilnimi trditvami.*

A Razmišlja o počitnicah.

B Leži na blazini.

C Vozi se s kolesom.

Č Vrže žogo na koš.

D Plava v bazenu.

E Posluša sošolca.

Cilj: Razume opravljanje dela. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba Tip naloge: obkroževanje

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri naravoslovju določajo mejo med polovicama dosežkov.

Biologija
Kognitivne ravni: Pri treh nalogah (1, 3, 4 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (8 – ena postavka) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (11 – ena postavka) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: V rumeno območje so se uvrstile naloge obkroževanja, dopolnjevanja in naloge kratkega odgovora.

Učenci:
- poznajo plod grma (**naloga 1.1.2**);
- poznajo plod drevesa (**naloga 1.1.3**);
- poznajo dihalni organ deževnika (**naloga 1.3.1**);
- poimenujejo življenjski prostor (**naloga 1.4.1**);
- razumejo zaščito pred klopi (**naloga 1.8.2**);
- argumentirajo prednosti proste reje živine (**naloga 1.11.2**).

Učenci prepoznajo zahtevnejše pojme, bolj zapletena dejstva s pomočjo slikovnega gradiva ali med ponujenimi podatki in s pomočjo znanja (plodovi grma, dihalni organi deževnika).

Zgled:

4. naloga

Na črto napiši življenjsko okolje, v katerem živijo spodaj navedena bitja.

Kiti, plankton, alge _____

Cilj: Poimenuje življenjski prostor navedenih bitij. Kognitivna raven: znanje Tip naloge: dopolnjevanje

Kemija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (2 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V rumenem območju je le naloga dopolnjevanja.

Učenci:
- razumejo uporabo kovine glede na njeno lastnost (**naloga 2.2.2**).

Zgled:

2. naloga

LASTNOSTI KOVIN:
– dobro prevajajo toploto,
– dobro prevajajo električni tok,
– imajo kovinski sijaj,
– imajo veliko trdoto,
– jih lahko oblikujemo.

Izmed naštetih izberi eno značilno lastnost kovin in dopolni povedi spodaj.

Svedri, noži in žage so pogosto iz jekla, ker _____ .

Cilj: Razume uporabo kovine glede na njeno lastnost. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba znanja Tip naloge: dopolnjevanje

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri naravoslovju določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Biologija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (2 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju je naloga kratkega odgovora.

Učenci:
- predvidijo posledice nepravilnega sedenja (**naloga 1.9.2**).

Zgled:

9. naloga

Pravilno sedenje je pri pouku zelo pomembno.

(Vir: Zloženka, Skrbimo za svoje zdravje, Ministrstvo za zdravje, Ljubljana 1970.)

Na katerih **dveh** delih telesa bi lahko ob nepravilnem sedenju nastale okvare, če učenka na sliki svojega sedenja ne bo popravila?
Odgovor napiši na črti.

_____

_____

Cilj: Predvidi posledice nepravilnega sedenja. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba Tip naloge: kratki odgovor

Kemija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (1 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (2 – ena postavka) pa na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju sta nalogi dopolnjevanja in povezovanja.

Učenci:
- prepoznajo vodo v plinastem agregatnem stanju (**naloga 2.1.3**);
- razumejo uporabo glede na lastnost kovine (**naloga 2.2.3**).

Učenci prepoznajo vodo v različnih agregatnih stanjih in razumejo uporabo kovin (bakra) glede na njihove lastnosti.

Zgled:

2. naloga

LASTNOSTI KOVIN:
– dobro prevajajo toploto,
– dobro prevajajo električni tok,
– imajo kovinski sijaj,
– imajo veliko trdoto,
– jih lahko oblikujemo.

Izmed naštetih izberi eno značilno lastnost kovin in dopolni povedi spodaj.

Okrasne posode so pogosto iz bakra, ker _____ .

Cilj: Razume uporabo kovine glede na njeno lastnost. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba Tip naloge: dopolnjevanje

Fizika
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (3 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog: V rdečem območju je naloga dopolnjevanja.

Učenci:
- poznajo pretvarjanje energije (**naloga 3.3.2**).

Zgled:

3. naloga

Energija se pretvarja iz ene oblike v drugo.
Dopolni poved.

Svetilka spremeni električno energijo v _____

in _____.

(Vir: Ric.)

Cilj: Pozna pretvarjanje energije. Kognitivna raven: poznavanje, znanje Tip naloge: dopolnjevanje

MODRO OBMOČJE

V to območje sodijo učenci, katerih skupni dosežki pri naravoslovju določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Biologija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (10 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (12 – ena postavka) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: V modrem območju sta nalogi dopolnjevanja in kratkega odgovora.

Učenci:
- razumejo vlogo živali v prehranjevalni verigi (**naloga 1.10.2**);
- argumentirajo trend razvoja človeka (**naloga 1.12.2**).

Učenci razumejo in uporabijo znanje o kroženju snovi v naravi na konkretnem primeru (znajo določiti porabnike v naravi) ter argumentirajo trend razvoja človeka.

Zgled:

10. naloga

Snovi med živo in neživo naravo krožijo. Pri tem živa bitja opravljajo različne vloge, kakor na primer vešča na sliki opravlja vlogo porabnika.
V prazne okvire na sliki napiši vloge preostalih predstavnikov pri kroženju snovi.

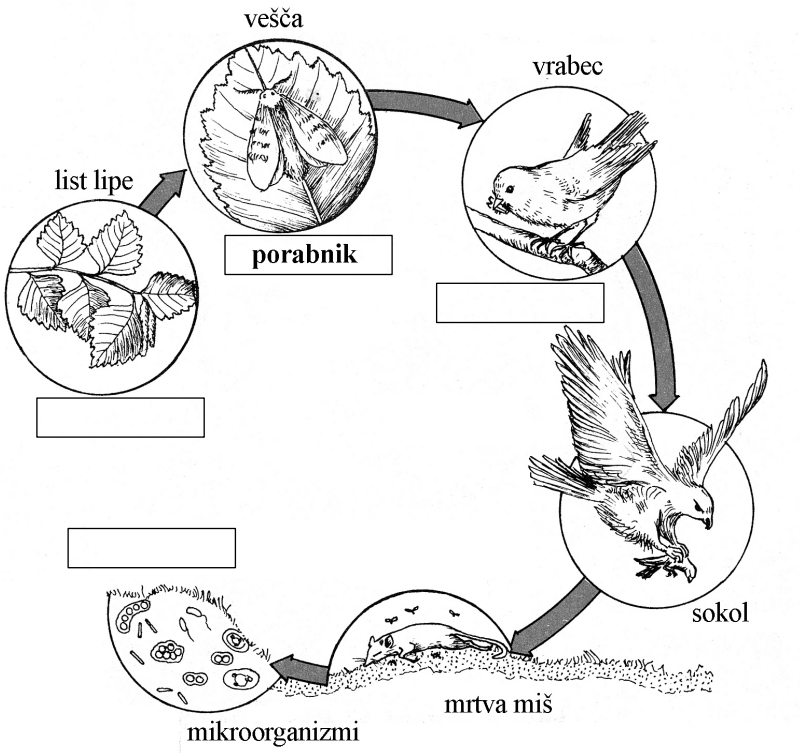

(Vir: J. Ferbar idr., Spoznavanje narave, peti razred osnovne šole, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1988.)

Cilj: Razume vlogo organizmov pri kroženju snovi v naravi. Kognitivna raven: razumevanje, uporaba Tip naloge: kratki odgovor

Kemija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (1 – dve postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog: V modro območje se je uvrstila naloga povezovanja.

Učenci:
- prepoznajo vodo v tekočem in trdnem agregatnem stanju (**nalogi 2.1.1, 2.1.2**).

Zgled:

1. naloga

Toča, rosa, sneg, dež, vodna para so različna agregatna stanja vode.

Razvrsti jih na črte k ustreznim agregatnim stanjem.

Trdno agregatno stanje: _____

Tekoče agregatno stanje: _____

Plinasto agregatno stanje: _____

Cilj: Pozna predstavnika agregatnega stanja. Kognitivna raven: poznavanje Tip naloge: razvrščanje

Fizika
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (2 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (5 – dve postavki) na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (6 – ena postavka) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Naloge v modrem območju so naloge obkroževanja in naloga kratkega odgovora.

Učenci:
- poznajo sestavo bele svetlobe (**naloga 3.2.2**);
- razumejo fizikalno spremembo snovi (**nalogi 3.5.1, 3.5.2**);
- argumentirajo opuščanje uporabe fosilnih goriv (**naloga 3.6.1**).

Učenci poznajo osnovna dejstva in dokažejo razumevanje fizikalne spremembe snovi z izbiro ustreznih primerov ter z enim primerom argumentirajo opuščanje uporabe fosilnih goriv.

Zgled:

5. naloga

V katerih primerih se dogaja fizikalna sprememba snovi?
*Obkroži črki pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

A Gorenje lesa.

B Mečkanje papirja.

C Kisanje mleka.

Č Segrevanje vode.

D Alkoholno vrenje.

Cilj: Razume fizikalno spremembo snovi. Kognitivna raven: razumevanje Tip naloge: obkroževanje

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Biologija
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (10 – 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. kognitivni ravni (razumevanje, uporaba znanja) in pri dveh nalogah (11, 12 – skupaj 2 postavki) delovanje na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Nad modrim območjem so naloge dopolnjevanja in kratki odgovori.

Učenci ne:
- razumejo vloge rastline v prehranjevalni verigi (**naloga 1.10.1**);
- razumejo vloge mikroorganizmov v prehranjevalni verigi (**naloga 1.10.3**);
- argumentirajo prednosti proste reje živine (**naloga 1.11.3**);
- argumentirajo razlike v razvoju človeka (**naloga 1.12.1**).

Razlike v razvoju človeka so učenci zaradi časovne oddaljenosti obravnave snovi težko poiskali in argumentirali, kmetijstvo (živinoreja) pa je za mnoge učence preveč oddaljena tema oziroma učenci so manj uspešni pri iskanju treh različnih razlogov za določeno prakso. Proti pričakovanjem pa so učenci slabše določevali vloge posameznih rastlin in živali pri kroženju snovi v naravi.

Zgled:

12. naloga

Oglej si sliki in reši nalogo.

ČLOVEKOV PREDNIK

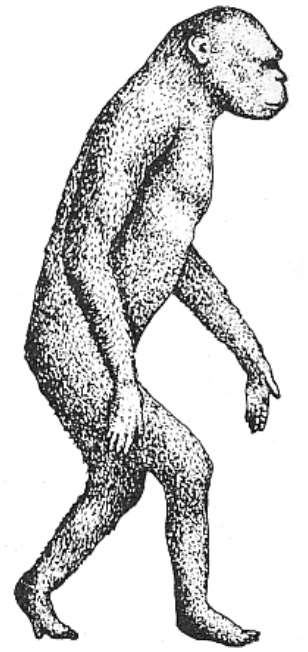

(Vir: J. Lučovnik, Razvojni nauk, biologija za 8. razred osnovne šole, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1987.)

DANAŠNJI ČLOVEK

(Vir: J. Baptiste de Panafieu, Šolska enciklopedija - Evolucija, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1997.)

Med današnjim človekom in njegovim prednikom so velike razlike.

a) Katere dejavnosti so povzročile te razlike?
Odgovor napiši na črto.

_____

Cilj: Pozna evolucijo človeka. Kognitivna raven: analiza, sinteza Tip naloge: kratek odgovor

Fizika
Kognitivne ravni: Pri eni nalogi (1 – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. kognitivni ravni (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (6 – ena postavka) pa na III. kognitivni ravni (povezovanje, analiza, vrednotenje).

Tipi nalog: Nad modrim območjem sta nalogi povezovanja in naloga kratkega odgovora.

Učenci ne:
- izberejo elementov tlaka (**naloga 3.1.2**);
- argumentirajo opuščanje uporabe fosilnih goriv (**naloga 3.6.2**).

Učenci kljub ponujenim možnostim niso ustrezno dopolnili definicije tlaka. Tudi pri argumentiranju opuščanja uporabe fosilnih goriv jim ni bila ponujena opora, mnogi učenci pa pojma fosilno gorivo niti ne poznajo do te mere, da bi pri nalogi napisali dva argumenta.

Zgled:

6. naloga

Zakaj opuščamo uporabo fosilnih goriv za pridobivanje energije?
*Navedi **dva** razloga. Odgovor napiši na črti.*

_____

_____

Cilj: Pozna slabosti fosilnih goriv. Kognitivna raven: vrednotenje Tip naloge: kratek odgovor